

Arolygiaeth
Prawf EM

Arolygiad o wasanaethau troseddwy'r ifanc yng Nghymru

Abertawe

Arolygiaeth Prawf EM, Chwefror 2022

Cynnwys

Cynnwys	2
Rhagair	4
Sgoriau	5
Crynodeb gweithredol	6
Argymhellion	11
Cefndir	12
Ffeithiau am y Cyd-destun	14
1. Darpariaeth sefydliadol	16
1.1. Llywodraethu ac arweinyddiaeth	18
1.2. Staff	20
1.3. Partneriaethau a gwasanaethau	24
1.4. Gwybodaeth a chyfleusterau	28
Amrywiaeth	31
2. Datrysiadau yn y llys	32
2.1. Asesiad	33
2.2. Cynllunio.....	34
2.3. Gweithredu a darparu	36
2.4. Adolygu	37
3. Delio ag achosion y tu allan i'r llys	39
3.1. Asesiad	41
3.2. Cynllunio.....	42
3.3. Gweithredu a darparu	44
3.4. Polisi a darpariaeth ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys.....	45
4. Ailgartrefu	49
4.1. Polisi a darpariaeth ailsefydlu.....	49
Atodiad 1: Methodoleg	53
Atodiad 2: Data arolygu	55

Cydnabyddiaeth

Arweiniwyd yr arolygiad hwn gan Arolygydd EM, Rebecca Howard, gyda chefnogaeth tîm o arolygwyr a chydweithwyr o bob rhan o'r Arolygiaeth. Hoffem ddiolch i bawb a helpodd i gynllunio a chymryd rhan yn yr arolygiad; heb eu cymorth a'u cydweithrediad, ni fyddai'r arolygiad wedi bod yn bosibl.

Rôl Arolygiaeth Prawf EM

Arolygiaeth Prawf Ei Mawrhydi yw arolygydd annibynnol gwasanaethau prawf a throeddau ieuenctid yng Nghymru a Lloegr. Rydym yn adrodd ar effeithiolrwydd gwaith gwasanaethau prawf a throeddau ieuenctid gydag oedolion a phlant.

Rydym yn arolygu'r gwasanaethau hyn ac yn cyhoeddi adroddiadau arolygu. Rydym yn tynnu sylw at arferion da a gwael ac yn defnyddio ein data a'n gwybodaeth i annog gwasanaethau o ansawdd uchel. Rydym yn annibynnol ar y llywodraeth ac yn siarad yn annibynnol.

Sylwch fod yr enwau yn yr enghreifftiau ymarfer wedi cael eu newid drwy gydol yr adroddiad er mwyn diogelu hunaniaeth yr unigolyn.

Cewch aildefnyddio'r wybodaeth hon (heb gynnwys y logos) am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng, dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored. I weld y drwydded hon, ewch i www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence neu e-bostiwch psi@nationalarchives.gsi.gov.uk.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael i'w lwytho i lawr yn: www.justiceinspectrates.gov.uk/hmiprobation

ISBN: 978-1-914478-45-1

© Hawlfraint y Goron 2022

Cyhoeddwyd gan:

Arolygiaeth Prawf EM
Llawr 1af Canolfan Llysoedd Sifil
1 Bridge Street West
Manceinion
M3 3FX

Dilynwch ni ar Twitter [@hmiprobation](https://twitter.com/hmiprobation)

Rhagair

Mae'r arolygiad hwn yn rhan o'n rhaglen o arolygiadau'r Gwasanaeth Troseddau Ieuencid (GTI). Rydym wedi arolygu a sgorio Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe (GCI) mewn tri maes cyffredinol: y trefniadau ar gyfer darparu'r gwasanaeth yn sefydliadol, ansawdd y gwaith a wneir gyda phlant sy'n cael eu dedfrydu gan y llysoedd, ac ansawdd gwaith datrysiadau y tu allan i'r llys. Yn gyffredinol, ystyrir bod GCI Abertawe 'Angen gwella'. Buom hefyd yn arolygu ansawdd y ddarpariaeth a'r polisi adsefydlu, yr ystyrir ar wahân ei fod 'Angen gwella'.

Ffurfiwyd Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe yn 2019 ar ôl cael ei ddadgyfuno o Wasanaeth Cyfiawnder Ieuencid ac Ymyrraeth Gynnar Bae'r Gorllewin (GCIYG). Roedd GCIYG Bae'r Gorllewin wedi bod yn destun arolygiad ar y cyd gan Arolygiaeth Prawf EM ac roedd yn cael ei ystyried yn 'Annigonol', gyda phryderon sylweddol ynghylch darparu gwasanaeth. Ers dadgyfuno, mae'r GCI wedi creu gwasanaeth newydd, yn ogystal â datblygu a gweithredu cynllun gwella i fynd i'r afael â'r diffygion blaenorol. Mae'n amlwg bod y GCI wedi gwneud cynnydd sylweddol, ac adlewyrchir hyn yn ddarganfyddiadau'r arolygiad. Mae'r GCI yn dal ar daith i wella ond mae wedi dechrau'n addawol.

Mae'r bwrdd rheoli'n rhagweithiol ac yn cefnogi'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid. Mae'r gwasanaethau wedi cydweithio'n dda i wella'r ddarpariaeth sydd ar gael i blant y GCI, megis mynediad at wasanaethau iechyd meddwl i blant a phobl ifanc (CAMHS). Mae aelodau'r Bwrdd yn deall y gwasanaeth, ond mae angen mwy o eiriolaeth o fewn eu sefydliadau eu hunain i godi proffil y GCI. Er bod plant du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig yn cael eu gorgynrychioli yn eu baich achosion, nid yw'r GCI wedi nodi bod amrywiaeth ac anghymesuredd yn flaenoriaeth allweddol yn y cynllun cyfiawnder ieuencid, ac mae hyn wedi effeithio ar bob elfen o ddarparu gwasanaeth.

Ceir ethos cryf sy'n canolbwyntio ar y plentyn ac mae'r GCI wedi cynnwys plant yn weithredol ac wedi ystyried eu barn ar gyfer datblygu'r gwasanaeth. Mae'r GCI yn sefydliad dysgu, ac mae'n cynnal adolygiadau ac archwiliadau'n rheolaidd i nodi meysydd o gryfder a datblygiad.

Mae angen i'r GCI wella ymhellach mewn rhai meysydd er mwyn sicrhau cysondeb, er enghraifft, yn ei waith gyda datrysiadau y tu allan i'r llys lle'r oedd dros hanner y datrysiadau y tu allan i'r llys a arolygwyd gennym yn annigonol yn eu gwaith i sicrhau diogelwch pobl eraill. Mae'r GCI yn gweithio gyda phartneriaid i wella a gwreiddio'r ddarpariaeth a'r canllawiau adsefydlu. Fodd bynnag, nid oedd hyn ar waith eto adeg yr arolygiad ac nid oedd y ddarpariaeth yn diwallu anghenion plant ac oedolion ifanc.

Yn yr adroddiad hwn, gwnawn nifer o argymhellion a fydd, gobeithio, yn galluogi Abertawe i wneud y gwelliannau sydd eu hangen i ddarparu gwasanaeth o safon uchel i blant.

Justin Russell
Prif Arolygydd Prawf EM

Sgoriau

Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe		Sgôr	14/36
Sgôr gyffredinol		Angen gwella	
1. Darpariaeth sefydliadol			
1.1	Llywodraethu ac arweinyddiaeth	Angen gwella	
1.2	Staff	Da	
1.3	Partneriaethau a gwasanaethau	Angen gwella	
1.4	Gwybodaeth a chyfleusterau	Angen gwella	
2. Datrysiadau yn y llys			
2.1	Asesiad	Da	
2.2	Cynllunio	Angen gwella	
2.3	Gweithredu a darparu	Da	
2.4	Adolygu	Rhagorol	
3. Delio ag achosion y tu allan i'r llys			
3.1	Asesiad	Annigonol	
3.2	Cynllunio	Annigonol	
3.3	Gweithredu a darparu	Annigonol	
3.4	Datrys y tu allan i'r llys polisi a darpariaeth	Angen gwella	
4. Ailgartrefu			
4.1	Polisi a darpariaeth ailsefydlu	Angen gwella	

Crynodeb gweithredol

Yn gyffredinol, ystyrir bod Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe 'Angen gwella'. Mae'r sgôr hon wedi'i phennu drwy arolygu'r GCI mewn tair rhan o'i waith, y cyfeirir atynt fel 'parthau'. Rydym yn arolygu yn erbyn 12 o 'safonau' craidd, a rennir rhwng y parthau. Mae'r safonau'n seiliedig ar fodolau a fframweithiau sefydledig, sy'n yn seiliedig ar dystiolaeth, dysgu a phrofiad. Eu nod yw ysgogi gwelliannau yn ansawdd y gwaith gyda phlant sydd wedi troseddu.¹ Mae'r rheolau sgorio cyhoeddedig yn cynhyrchu'r sgôr gyffredinol ar gyfer y GCI.² Bu i ni arolygu ansawdd y ddarpariaeth a'r polisi adsefydlu ar wahân a rhoi sgôr i'r gwaith hwn fel 'Angen ei wella'.

Disgrifir y canfyddiadau a'r sgoriau dilynol yn y parthau hynny isod.

Darpariaeth sefydliadol

Mae'r GCI wedi gwneud newidiadau sylweddol ers arolwg Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid ac Ymyrryd yn Gynnar Bae'r Gorllewin (YJIS), ac mae wedi gwneud cynnydd sylweddol. Mae'r bwrdd rheoli yn rhagweithiol ac yn gefnogol ac mae ganddo aelodaeth briodol. Mae'r bwrdd yn deall y gwasanaeth, ond mae angen gwneud mwy i godi proffil y GCI gyda gwasanaethau ehangach i sicrhau bod anghenion plant y GCI yn cael blaenoriaeth. Mae angen gwella'r cyfathrebu rhwng y bwrdd a'r gwasanaeth fel na chollir negeseuon allweddol. Er enghraifft, roedd ymarferwyr yn poeni am fynediad cyfyngedig i eiddo i weld plant, nad oedd wedi cael ei grybwyll ar lefel bwrdd.

Mae'r gwasanaeth wedi cael llai o staff yn ddiweddar, ac mae hwn wedi bod yn gyfnod anodd i'r tîm. Fodd bynnag, mae staff newydd wedi cael eu recriwtio ac wedi dechrau'n ddiweddar neu ar fin dechrau. Mae'r tîm yn wydn ac yn llawn cymhelliant, ond mae morâl yn fregus, ac mae angen cymorth ychwanegol ar gyfer lles staff. Mae hyfforddiant cryf ar gael ac mae staff yn derbyn goruchwyliaeth reolaidd a gwerthfawr, sy'n canolbwyntio ar anghenion datblygu.

Mae'r GCI yn cynnal dadansoddiad manwl o berfformiad ac mae ganddo fynediad at ddata cynhwysfawr i ddeall anghenion y plant. Mae gwasanaethau digonol ar gael i fynd i'r afael ag ymatal a chefnogi plant, fel gwasanaethau iechyd meddwl plant a'r glasoed (CAMHS) a therapi iaith a lleferydd.

Nid yw'r GCI wedi cydnabod nac ystyried amrywiaeth ac anghymesuredd yn ddigonol; mae'r meysydd hyn wedi cael eu hepgor o feddwl strategol, sydd wedi effeithio ar ddarparu gwasanaethau. Mae angen datblygu darpariaeth i sicrhau bod grwpiau sy'n cael eu gorgynrychioli a phlant ag anghenion amrywiaeth wedi cael eu hystyried a'u darparu'n effeithiol.

Er mwyn sbarduno gwelliant, ceir adolygiadau ac archwiliadau rheolaidd. Mae'r GCI yn ymateb i'r rhain ac yn mynd i'r afael â'r meysydd a nodwyd i'w datblygu. Mae fynediad at gyfleusterau priodol i weld plant wedi bod yn broblem gyda

¹ Mae safonau Arolygiaeth Prawf EM ar gael yma:

<https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmiprobation/about-our-work/our-standards-and-ratings/>

² Mae pob un o'r 12 safon yn cael eu sgorio ar raddfa o 0–3 lle mae 'Annigonol' = 0; Angen gwella' = 1; 'Da' = 2; 'Rhagorol' = 3. Mae adio'r sgoriau hyn yn cynhyrchu cyfanswm sgôr sy'n amrywio o 0 i 36, sy'n cael ei fandio i gynhyrchu'r sgôr gyffredinol, fel a ganlyn: 0–6 – 'Annigonol', 7–18 – 'Angen gwella', 19–30 – 'Da', 31–36 – 'Rhagorol'.

chyfyngiadau parhaus oherwydd y pandemig Covid-19. Mae'r niferoedd sy'n cael mynediad i adeiladau'r GCI wedi gostwng er mwyn sicrhau diogelwch y staff a'r plant. Hefyd, roedd Llywodraeth Cymru wedi gosod cyfyngiadau llym gan gynnwys cyfarwyddo gwasanaethau i weithio gartref lle bo hynny'n bosibl. Mae hyn wedi golygu ei bod yn her i'r GCI weld plant a theuluoedd wyneb yn wyneb. Mae'r gwasanaeth wedi gallu defnyddio adeiladau eraill y cyngor, fel canolfannau cymunedol. Fodd bynnag, dywedodd nifer o'r staff fod mynediad at y cyfleusterau hyn yn anodd ac nad oes digon o leoliadau priodol ar gael i weld plant. Mae'r GCI yn gweithio'n galed i ddatrys y problemau hyn ac mae wedi cysylltu'n barhaus â staff iechyd a diogelwch ac undebau llafur i wella mynediad at gyfleusterau. Fodd bynnag, mae'r cynnydd yn araf ac, adeg yr arolygiad, nid oedd unrhyw eglurder ynghylch sut a phryd y byddai cyfleusterau priodol ar gael.

Dyma ein prif ganfyddiadau am gyflawni sefydliadol:

- Mae'r bwrdd rheoli'n rhagweithiol ac yn gefnogol i'r GCI.
- Mae'r GCI wedi ymrwmo i gynnwys plant yn y gwasanaeth a chasglu eu barn fel sail ar gyfer darparu gwasanaethau.
- Mae'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid wedi gwella ei gynnig iechyd i gynnwys CAMHS a darpariaeth therapi iaith a lleferydd.
- Mae'r gwasanaeth yn cynnal dadansoddiad rheolaidd a manwl o'r angen a'r perfformiad, ac yn defnyddio hyn i wella'r ddarpariaeth a datblygu ei staff.
- Mae ansawdd yr oruchwyliaeth wedi gwella ac mae staff yn dweud eu bod yn teimlo bod hyn yn broses werthfawr.
- Mae dysgu a datblygu yn flaenoriaeth. Anogir staff a gallant gael mynediad at hyfforddiant addas.
- Mae'r GCI yn cynnal adolygiadau ac archwiliadau rheolaidd, gan ddefnyddio'r wybodaeth i lywio'r gwaith o ddarparu a gwella gwasanaethau.

Ond:

- Nid yw'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid wedi cydnabod bod anghymesuredd ac amrywiaeth yn flaenoriaeth allweddol. Mae angen mynd i'r afael â hyn mewn cynllunio strategol er mwyn sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n effeithiol.
- Nid yw staff wedi derbyn unrhyw hyfforddiant diweddar i gefnogi eu gwaith gyda grwpiau sy'n cael eu gorgynrychioli a phlant ag anghenion amrywiaeth.
- Mae angen codi proffil a hunaniaeth y GCI er mwyn sicrhau bod gwasanaethau eraill yn deall ei rôl ac i osod disgwyliadau cyflawni.
- Nid yw rhai ymarferwyr yn glir ynghylch paramedrau a disgwyliadau gwaith atal.
- Nid yw'r cyfathrebu rhwng y bwrdd a staff y GCI bob amser yn effeithiol.
- Roedd morâl nifer o staff yn fregus. Er bod llawer yn disgrifio goruchwyliaeth fel proses werthfawr, nid oedd y mesurau cymorth presennol y tu allan i hyn yn rhoi digon o sylw i les.
- Nid yw staff wedi'u hyfforddi mewn AIM3 (asesu, ymyrryd a symud ymlaen), ac nid oedd ymarferwyr yn glir ynghylch sut i gael mynediad at lwybrau eraill i blant sy'n ymddwyn mewn ffordd rywiol niweidiol.
- Mae mynediad at gyfleusterau priodol a chyfrinachol i weld plant yn broblem. Nid oes unrhyw eglurder ynghylch sut a phryd y bydd lleoliadau ar gael.

Datrysiadau yn y llys

Edrychwyd yn fanwl ar bum dedfryd gymunedol ac un dedfryd o garchar a reolir gan y GCI a chynhaliwyd chwe chyfweliad gyda'r rheolwyr achos perthnasol. Edrychwyd ar ansawdd asesu; cynllunio; gweithredu a darparu gwasanaethau; ac adolygu. Cafodd pob un o'r elfennau hyn eu harchwilio mewn perthynas â gwaith a wnaed i fynd i'r afael ag ymatal, i gadw'r plentyn yn ddiogel, ac i gadw pobl eraill yn ddiogel.

Dyma ein canfyddiadau allweddol ynghylch datrysiadau yn y llys:

- Mae ymarferwyr yn ymwybodol o ymarfer sy'n seiliedig ar drawma; gallant nodi profiadau niweidiol yn ystod plentyndod a dadansoddi sut mae'r rhain yn effeithio ar blant.
- Mae gan ymarferwyr ddealltwriaeth glir o ymatal a gallant nodi, dadansoddi a chynllunio'n effeithiol i fynd i'r afael â'r ffactorau hyn. Mae ffocws cadarnhaol ar adeiladu cryfder a ffactorau amddiffynnol.
- Roedd gweithwyr proffesiynol, plant a rhieni neu ofalwyr yn ymwneud yn gyson ag asesu, cynllunio, gweithredu ac adolygu.
- Roedd adolygu ymatal, diogelwch y plentyn ac eraill yn faes lle gwelid cryfder. Roedd y gweithgaredd adolygu yn aml ac yn rhagweithiol.

Ond:

- Mae angen i'r gwaith o asesu'r mesurau a'r ymyriadau angenrheidiol fod yn fwy dadansoddol er mwyn nodi'r mesurau sydd eu hangen i gadw pobl eraill yn ddiogel.
- Mae angen gwella'r gwaith o gynllunio i gadw pobl eraill yn ddiogel. Mae angen canolbwyntio mwy ar reolaethau, ymyriadau a threfniadau wrth gefn angenrheidiol a chynllunio ar eu cyfer er mwyn cadw pobl eraill yn ddiogel.
- Mae angen i gynlluniau i ddiogelu dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl fod yn gliriach gyda mesurau effeithiol ar waith i flaenoriaethu eu diogelwch.

Delio ag achosion y tu allan i'r llys

Archwiliwyd naw achos a oedd yn cael eu rheoli gan y GCI a oedd wedi cael eu cwblhau y tu allan i'r llys. Roedd y rhain yn cynnwys un rhybuddiad ieuencid ac wyth penderfyniad cymunedol. Cyfwelwyd y rheolwyr achos ym mhob achos.

Bu i ni archwilio ansawdd asesu; cynllunio; a gweithredu a darparu gwasanaethau. Cafodd pob un o'r elfennau hyn eu harchwilio mewn perthynas â gwaith a wnaed i fynd i'r afael ag ymatal, i gadw'r plentyn yn ddiogel ac i gadw pobl eraill yn ddiogel. Mae angen i ansawdd y gwaith a wneir fod yn uwch na throthwy penodedig ar gyfer pob agwedd ar oruchwyliaeth i gael ei ystyried yn foddhaol.

Buom hefyd yn arolygu ansawdd y polisi a'r ddarpariaeth sydd ar waith ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys, gan ddefnyddio tystiolaeth o ddogfennau, cyfarfodydd a chyfweliadau.

Dyma ein canfyddiadau allweddol ynghylch datrysiadau y tu allan i'r llys:

- Mae asesu ffactorau ymatal a sut mae cadw'r plentyn yn ddiogel yn effeithiol ac mae'n defnyddio ffynonellau gwybodaeth eraill, gan gynnwys cyswllt uniongyrchol â gwasanaethau eraill.

- Mae cynllunio wedi nodi'n gyson yr ymyriadau a'r gwasanaethau mwyaf priodol i fynd i'r afael â ffactorau ymatal.
- Mae anghenion a dymuniadau dioddefwyr a chyfleoedd ar gyfer cyfiawnder adferol wedi cael eu hystyried wrth asesu a chynllunio.
- Mae plant a rhieni neu ofalwyr yn cael eu cynnwys yn ystyrion yn y broses asesu a chynllunio.
- Ceir protocol ar y cyd â'r heddlu sy'n amlwg yn eiriol dros ddargyfeirio a defnyddio datrysiadau y tu allan i'r llys.
- Ceir amserlenni clir ar gyfer cyswllt gyda'r plentyn, y teulu neu'r gofalwyr a'r dioddefwr, asesu a chwblhau'r adroddiad, a chyflwyniad yn y ganolfan (y panel gwneud penderfyniadau ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys). Mae'r penderfyniad ar y datrysiad a'r cais yn amserol.

Ond:

- Mae angen rhoi mwy o ystyriaeth i amrywiaeth plentyn fel y gellir adnabod, dadansoddi a defnyddio unrhyw anghenion fel sail ar gyfer cynllunio a gweithredu.
- Dylid defnyddio'r holl wybodaeth berthnasol, gan gynnwys ymddygiad blaenorol ac asesiadau gan wasanaethau eraill, i bennu'r risg bosibl o niwed i eraill.
- Mae angen nodi trefniadau wrth gefn ar gyfer cadw'r plentyn ac eraill yn ddiogel, yn gadarn ac yn effeithiol wrth benderfynu ar gamau priodol os bydd y risg yn cynyddu.
- Mae angen i ymarferwyr ymgynghori a chynnwys gwasanaethau eraill i helpu i gadw'r plentyn yn ddiogel ac yn effeithiol wrth reoli risg.
- Mae angen rhoi mwy o sylw a ffocws i ddioddefwyr gwirioneddol a phosibl er mwyn hyrwyddo eu diogelwch.
- Nid oes gan drefniadau presennol y ganolfan gynrychiolaeth briodol ar lefel uwch o'r GCI i gefnogi goruchwyliaeth, her a thrafodaethau iach.
- Mae angen i'r dadansoddiad o berfformiad fod yn fwy manwl er mwyn darparu gwybodaeth fanwl am y plant sy'n cael eu datrysiadau y tu allan i'r llys. Mae angen rhannu canfyddiadau allweddol a'r hyn a ddysgwyd o hyn yn rheolaidd gyda'r bwrdd a'r rhai sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau ar y ganolfan.
- Nid oes unrhyw ganllawiau na strategaeth benodol sy'n ystyried plant sydd ag anghenion amrywiaeth a/neu'r rhai sy'n dod o grwpiau sy'n cael eu gorgynrychioli.

Ailgartrefu

Bu i ni arolygu ansawdd y polisi a'r ddarpariaeth sydd ar waith ar gyfer gwaith adsefydlu, gan ddefnyddio tystiolaeth o ddogfennau, cyfarfodydd a chyfweiliadau. I ddangos y gwaith hwnnw, bu i ni arolygu dau achos a oedd yn cael eu rheoli gan y GCI lle'r oedd y plentyn wedi cael dedfryd o garchar.

Mae'r GCI yn datblygu ac yn gwreiddio proses adsefydlu. Fodd bynnag, adeg yr arolygiad, nid oedd hyn yn ei le eto. Mae'r GCI wedi cynhyrchu canllawiau 'arferion adsefydlu adeiladol gwell', ond nid yw hyn yn nodi'n ddigonol y trefniadau ar gyfer

gwasanaeth o safon uchel i blant nac yn mynd i'r afael â rhwystrau strwythurol nac anghenion amrywiaeth. Nid yw llwybrau a rolau a chyfrifoldebau gwasanaethau eraill wedi'u diffinio'n glir, ac mae hyn yn effeithio ar y ddarpariaeth adsefydlu ar gyfer plant, yn enwedig pan fyddant yn symud i wasanaethau oedolion. Mae angen cryfhau'r cyfathrebu rhwng yr ystad sefydliadau diogel, y GCI a phartneriaid er mwyn sicrhau bod y risgiau i eraill yn cael eu rheoli yn y ddalffa ac er mwyn dychwelyd i'r gymuned. Mae'r GCI wedi bod yn rhagweithiol wrth werthuso ei ddarpariaeth adsefydlu, gan gynnwys casglu barn plant. Fodd bynnag, mae canlyniadau'r gwerthusiad hwn wedi bod yn araf yn cael eu gweithredu ac nid ydynt eto wedi effeithio ar y ddarpariaeth ar gyfer adsefydlu.

Dyma ein prif ganfyddiadau am waith adsefydlu:

- Mae'r GCI wedi cynnal archwiliadau o'r ddalffa ac adsefydlu er mwyn nodi cryfderau a datblygiad.
- Casglwyd barn y plant er mwyn deall effaith y GCI ar ailsefydlu.
- Mae'r GCI wedi cydnabod bod hwn yn faes i'w wella ac mae'n gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu a gwreiddio proses ar gyfer adsefydlu.

Ond:

- Mae angen datblygu a gweithredu polisi a phrotocol adsefydlu, gan sicrhau bod canllawiau clir ar amserlenni, goruchwyllo rheolwyr, uwchgyfeirio a rheoli risg a diogelwch.
- Mae angen sefydlu llwybrau adsefydlu a rolau a chyfrifoldebau a'u gwreiddio mewn gwasanaethau partner.
- Mae angen gwell cyfathrebu rhwng y GCI, yr ystad sefydliadau diogel a gwasanaethau eraill cysylltiedig er mwyn sicrhau bod y risg yn cael sylw ac yn cael ei rheoli, a bod dioddefwyr yn cael eu hamddiffyn.
- Mae angen datblygu ymhellach y ddarpariaeth a'r newid i wasanaethau oedolion ar gyfer plant sy'n agos at a/neu sy'n troi'n 18 er mwyn sicrhau bod eu hanghenion adsefydlu'n cael eu diwallu, yn enwedig o ran llety addas ac amserol.
- Mae angen i bolisi, darpariaeth a gwerthusiadau ailsefydlu gynnwys amrywiaeth, rhwystrau strwythurol ac anghymesuredde er mwyn sicrhau bod anghenion plant yn cael eu diwallu.

Argymhellion

O ganlyniad i ganfyddiadau ein harchwiliad, yr ydym wedi gwneud saith argymhelliad a fydd, os cânt eu gweithredu, yn cael effaith gadarnhaol ar ansawdd gwasanaethau troseddau ieuenctid yn Abertawe. Bydd hyn yn gwella bywydau'r plant sydd mewn cysylltiad â'r gwasanaethau cyfiawnder ac yn gwarchod y cyhoedd yn well.

Dylai Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Abertawe:

1. ddatblygu canllawiau a phrosesau clir ar gyfer adsefydlu mewn cydweithrediad â gwasanaethau partner
2. gweithio gyda rheolwyr ac ymarferwyr fel bod disgwyliadau gwaith atal yn cael eu deall
3. darparu hyfforddiant i staff fel eu bod yn hyderus wrth weithio gyda phlant sydd wedi ymddwyn mewn ffordd rywiol niweidiol
4. gwella ansawdd y cynllunio er mwyn mynd i'r afael â'r risgiau i'r plentyn ac oddi wrtho, gan sicrhau bod dioddefwyr gwirioneddol a phosibl wedi cael eu hystyried a bod trefniadau wrth gefn effeithiol ar waith.

Dylai Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid Abertawe:

5. weithio gyda'r GCI i ddatblygu dealltwriaeth o amrywiaeth ac anghymesuredd yn ei garfan o blant, a nodi sut y bydd anghenion y plant hyn yn cael eu diwallu
6. codi proffil y GCI o fewn gwasanaethau aelodau'r bwrdd i sicrhau bod anghenion plant y GCI yn cael eu deall a'u blaenoriaethu
7. cefnogi'r GCI i flaenoriaethu a rhoi sylw i fynediad at gyfleusterau priodol i weld plant.

Cefndir

Mae timau troseddau ieuenctid (TTI) yn gweithio gyda phlant rhwng 10 a 18 oed sydd wedi cael eu dedfrydu gan lys, neu sydd wedi dod i sylw'r heddlu oherwydd eu hymddygiad troseddol, ond nad ydynt wedi cael eu cyhuddo – yn hytrach, deliwyd â hwy y tu allan i'r llys. Mae Arolygiaeth Prawf EM yn arolygu'r ddwy agwedd hon ar wasanaethau troseddau ieuenctid.

Mae Timau Troseddau Ieuenctid yn bartneriaethau statudol, ac maent yn aml-ddisgyblaethol, i ddelio ag anghenion y plentyn cyfan. Mae'n ofynnol iddynt gael staff o wasanaethau gofal cymdeithasol ac addysg awdurdodau lleol, yr heddlu, y Gwasanaeth Prawf a gwasanaethau iechyd lleol.³ Mae'r rhan fwyaf o Dimau Troseddau Ieuenctid wedi'u lleoli mewn awdurdodau lleol, er y gall hyn amrywio.

Caiff gwaith TTIAu ei lywodraethu a'i siapio gan ystod o ddeddfwriaeth a chanllawiau sy'n benodol i'r sector cyfiawnder ieuenctid (fel y Safonau Cenedlaethol ar gyfer Cyfiawnder Ieuenctid) neu fel arall sy'n berthnasol ar draws y sector cyfiawnder troseddol (er enghraifft, canllawiau Trefniadau Aml-Asiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd). Mae Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid Cymru a Lloegr yn darparu rhywfaint o gyllid i Dimau Troseddau Ieuenctid. Mae hefyd yn monitro eu perfformiad ac yn rhoi arweiniad iddynt ynghylch sut y dylid gwneud pethau.

Mae Abertawe yng nghanol arfordir De Cymru. Dyma'r ail ddinas fwyaf yng Nghymru ac mae ganddi'r ail boblogaeth uchaf yn y 22 awdurdod lleol yng Nghymru, sef bron i 8 y cant o gyfanswm poblogaeth Cymru. Mae gan Abertawe ganran is o blant rhwng pump a 15 oed, sef 11.9 y cant (29,400 o blant), na Chymru (2.6 y cant) a'r DU (13.1 y cant). Mae pobl ifanc rhwng 16 a 24 oed yn cynrychioli 34,700 (14.1 y cant) o boblogaeth Abertawe. Mae hyn yn gyfran sylweddol uwch na Chymru (11 y cant) a'r DU (10.7 y cant), yn rhannol oherwydd presenoldeb myfyrwyr addysg uwch.

Cafodd Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid ac Ymyrraeth Gynnar Bae'r Gorllewin ei greu yn 2014, gan gyfuno gwasanaethau troseddau ieuenctid Abertawe, Castell-nedd Port Talbot a Phen-y-bont ar Ogwr. Yn 2019, cwblhaodd Arolygiaeth Prawf EM arolygiad ar y cyd o Fae'r Gorllewin, a oedd yn rhoi sgôr 'Annigonol' i'r gwasanaeth. Un o'r canfyddiadau allweddol oedd bod yr uno wedi'i weithredu'n wael, a bod hyn wedi effeithio'n sylweddol ar y modd yr oedd gwasanaethau'n cael eu darparu. Yn ddiweddarach yn 2019, datgysylltodd Abertawe o Fae'r Gorllewin a ffurfio Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Abertawe (GCI). Fel gwasanaeth sydd newydd ei sefydlu, mae Abertawe wedi gorfod datblygu trefniadau arweinyddiaeth a llywodraethu newydd, gan gynnwys creu ei fwrdd rheoli ei hun. At hynny, bu'n rhaid iddo adolygu

a datblygu strwythurau sefydliadol, cysylltiadau â phartneriaid strategol, protocolau a phrosesau, yn ogystal â chefnogi staff drwy'r cyfnod pontio hwn. Mae'n amlwg bod Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Abertawe wedi bod drwy gyfnod cythryblus a heriol ond ei fod wedi gwneud cynnydd sylweddol.

Mae'r GCI yn disgyn o fewn ôl troed rhanbarthol Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, yn ogystal ag ardaloedd dalgyllch ehangach Heddlu De Cymru, Gwasanaeth Tân ac

³ Mae Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998 yn nodi'r trefniadau ar gyfer Timau Troseddau Ieuenctid lleol a gweithio mewn partneriaeth.

Achub De Cymru a Gwasanaeth Llysoedd a Thriwilysoedd Ei Mawrhydi. Mae Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe yn un o chwe gwasanaeth cyfiawnder ieuencid ar draws ardal De Cymru (ochr yn ochr â Chwm Taf, Caerdydd, Bro Morgannwg, Castell-nedd Port Talbot a Phen-y-bont ar Ogwr).

Cynhaliwyd y gwaith maes ar gyfer yr arolygiad hwn ym mis Hydref 2021, ac roedd hyn yn cyd-daro â phandemig Covid-19, sydd wedi cael effaith sylweddol ar Wasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe a'r plant a'r teuluoedd sy'n defnyddio'r gwasanaeth hwn. Mae Llywodraeth Cymru wedi rhoi cyfarwyddyd i wasanaethau weithio gartref lle bo hynny'n bosibl. Mae'r cyfyngiadau hyn wedi effeithio'n uniongyrchol ar ddarparu gwasanaethau, er enghraifft, gan effeithio ar fynediad at gyfleusterau. Mae trefniadau ymarferol ar gyfer gweld plant wedi cael eu haddasu ac mae'r GCI wedi parhau i ddarparu gwasanaethau drwy waith allgymorth ac ar-lein. Defnyddiodd y gwasanaeth system 'RAG' (coch, ambr, gwyrdd) i nodi a blaenoriaethu plant cymhleth ac agored i niwed. Mae'r GCI bellach mewn cyfnod adfer ac mae'r rhan fwyaf o'r gwasanaethau a oedd gynt wedi dod i ben neu wedi'u haddasu bellach wedi aildddechrau.

Ffeithiau am y Cyd-destun

Gwybodaeth am y boblogaeth

130	Cyfradd y rhai sy'n ymuno am y tro cyntaf fesul 100,000 yn Abertawe ⁴
167	Cyfradd y rhai sy'n ymuno am y tro cyntaf fesul 100,000 yng Nghymru a Lloegr
32.4%	Cyfradd aildroseddu yn Abertawe ⁵
35.6%	Cyfradd aildroseddu yng Nghymru a Lloegr
246,563	Cyfanswm poblogaeth Abertawe
21,338	Cyfanswm poblogaeth ieuentid (10–17 oed) Abertawe

Gwybodaeth am lwyth achosion⁶

Oedran	10–14 oed	15–17 oed
YJS Abertawe	18%	83%
Cyfartaledd cenedlaethol	22%	78%

Hil/ethnigrwydd	Gwyn	Pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig	Ddim yn gwybod
GCI Abertawe ⁷	83%	17%	-
Poblogaeth leol Abertawe ⁸	92%	8%	-
Cyfartaledd cenedlaethol	69%	28%	-

Rhyw	Gwrywaidd	Benywaidd
YJS Abertawe	80%	20%
Cyfartaledd cenedlaethol	85%	15%

⁴ **Y Bwrdd Cyfiawnder Ieuentid.** (2021). Ymgeiswyr am y tro cyntaf, Ionawr i Ragfyr, 2020.

⁵ **Y Bwrdd Cyfiawnder Ieuentid.** (2021). *Ystadegau aildroseddu a brofwyd, Hydref 2018 i Medi 2019.*

⁶ **Y Bwrdd Cyfiawnder Ieuentid.** (2021). *Ystadegau blynyddol cyfiawnder ieuentid: 2019 i 2020.*

⁷ Data a ddarparwyd gan Wasanaeth Cyfiawnder Ieuentid Abertawe; mae'r ffigur yn cynnwys cyfanswm y baich achosion fel y'i cyflwynwyd i'r Bwrdd Cyfiawnder Ieuentid yn y pedwar chwarter diwethaf o'r holl achosion sy'n destun penderfyniad llys neu y tu allan i'r llys.

⁸ Darparwyd y data gan GCI Abertawe.

Data llwyth achosion ychwanegol⁹

34	Cyfanswm baich achosion cyfredol: dedfrydau cymunedol
3	Cyfanswm llwyth achosion cyfredol yn y ddalfa
1	Cyfanswm llwyth achosion cyfredol ar drwydded
67	Cyfanswm y baich achosion cyfredol: datrysiadau y tu allan i'r llys (gan gynnwys rhybuddiad amodol gan bobl ifanc, rhybuddiad gan bobl ifanc a phenderfyniadau cymunedol)
23%	Canran y baich achosion cyfredol gyda chynllun plentyn mewn angen, cynllun amddiffyn plant neu gynllun plentyn sy'n derbyn gofal
0%	Canran y llwyth achosion presennol 16 oed ac iau nad ydynt yn yr ysgol/uned cyfeirio disgyblion/addysg amgen
11%	Canran y plant 16 oed ac iau mewn uned cyfeirio disgyblion neu addysg amgen
21%	Canran y llwyth achosion presennol sy'n 17 oed neu'n hŷn nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth

Ar gyfer plant sy'n destun datrysiadau yn y llys (gan gynnwys achosion adsefydlu):

Mathau o droseddau¹⁰	%
Trais yn erbyn y person	38%
Llosgi Bwriadol	13%
Trosedd cyffuriau	25%
Troseddau eraill diannod	13%
Troseddau ditiadwy eraill	13%

⁹ Y data a ddarparwyd gan y GCI, yn adlewyrchu'r baich achosion adeg cyhoeddi'r arolygiad.

¹⁰ Data o'r achosion a aseswyd yn ystod yr arolygiad hwn.

1. Darpariaeth sefydliadol

Mae'r gwasanaeth wedi gwneud cynnydd sylweddol ers archwiliad YJES Bae'r Gorllewin a dadgyfuno i ffurfio Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Abertawe. Mae hyn wedi cynnwys sefydlu bwrdd rheoli newydd, nodi aelodau priodol a sicrhau eu bod yn cael eu cynefino'n ddigonol er mwyn deall y GCI.

Mae'r bwrdd wedi bod yn rhagweithiol wrth ddarparu cefnogaeth ac arweiniad i'r GCI er mwyn sbarduno gwelliant a chyrraedd targedau. Fodd bynnag, mae angen i aelodau'r bwrdd eiriol yn well dros y GCI er mwyn sicrhau bod gwasanaethau eraill yn deall rôl a disgwyliadau'r gwasanaeth, a bod anghenion ei blant yn cael blaenoriaeth. Mae gan y gwasanaeth ddulliau ar waith i'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid, uwch reolwyr a'r bwrdd gysylltu, ond dywed rhai staff nad ydynt yn teimlo bod negeseuon strategol allweddol wedi cael eu cyfleu'n effeithiol.

Nid yw'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid wedi cydnabod nac ystyried amrywiaeth ac anghymesuredd yn y cynllun strategol, sydd wedi cyfyngu ar gynnydd y gwasanaeth i fynd i'r afael â gor-gynrychiolaeth ac amrywiaeth.

Adeg yr arolygiad, roedd lefelau staffio a chapasiti staff yn ddigonol, ond roedd y rhain wedi gostwng yn sylweddol cyn yr arolygiad. Mae hyn, ynghyd â throsglwyddo i'r gwasanaeth newydd a gweithio mewn pandemig, wedi cael effaith ar staff. Er eu bod yn ymddangos yn frwdfrydig ac yn llawn cymhelliant, mae angen cynnig cymorth ychwanegol iddynt i sicrhau bod y morâl yn cael ei gynnal a bod lles yn cael blaenoriaeth.

Mae gan y GCI fframwaith datblygedig ar gyfer dadansoddi anghenion, sy'n rhoi cyfoeth o wybodaeth i'r gwasanaeth. Yn ogystal, ceir mecanweithiau ar gyfer mesur perfformiad yn erbyn dangosyddion allweddol, gan gynnwys dangosyddion perfformiad Cymru. Mae ystod eang o wasanaethau ar gael i fynd i'r afael ag ymatal, ond nid yw'r ddarpariaeth benodol ar gyfer plant o grwpiau sy'n cael eu gorgynrychioli a'r rheini sydd ag anghenion amrywiaeth wedi cael ei datblygu'n ddigonol. Mae'r GCI wedi symud ymlaen i gael mynediad at ddarpariaeth iaith a lleferydd a CAMHS mewnol. Fodd bynnag, nid yw staff wedi cael eu hyfforddi yn AIM3 (asesu, ymyrryd a symud ymlaen) ac nid oes proses sefydledig o weithio gyda phlant sy'n ymddwyn mewn ffordd rywiol niweidiol.

Mae'r GCI wedi ymrwymo i ddysgu ac mae ganddo fframweithiau a phrosesau i archwilio, adolygu a sbarduno gwelliant. Mae datblygu yn flaenoriaeth ac mae gan staff fynediad at gyfleoedd hyfforddi addas. Mae cyfyngiadau'r pandemig wedi lleihau mynediad at gyfleusterau lle mae plant yn cael eu gweld. Mae'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid am sicrhau bod anghenion diogelwch y staff, y plant a'r teuluoedd yn cael eu diwallu, ond mae'r prosesau ar gyfer agor yr adeilad presennol wedi bod yn araf. Mae gan y GCI fynediad at gyfleusterau eraill, ond dywed llawer o'r staff nad yw hyn bob amser yn hawdd i'w drefnu. Mae'r GCI yn gweithio gyda staff iechyd a diogelwch ac undebau llafur i fynd i'r afael â hyn, ond nid yw'n glir pryd y bydd cyfleusterau priodol ar gael.

Cryfderau

- Mae'r bwrdd rheoli'n rhagweithiol ac yn gefnogol i'r GCI.
- Mae'r GCI wedi ymrwmo i gynnwys plant yn y gwasanaeth a chasglu eu barn fel sail ar gyfer darparu gwasanaethau.
- Mae'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid wedi gwella ei gynnig iechyd i gynnwys CAMHS a darpariaeth therapi iaith a lleferydd.
- Mae'r gwasanaeth yn cynnal dadansoddiad rheolaidd a manwl o'r angen a'r perfformiad, ac yn defnyddio hyn i wella'r ddarpariaeth a datblygu ei staff.
- Mae ansawdd yr oruchwyliaeth wedi gwella, ac mae staff yn dweud eu bod yn teimlo bod hon yn broses werthfawr.
- Mae dysgu a datblygu staff yn flaenoriaeth. Anogir staff i gael hyfforddiant addas.
- Mae'r GCI yn cynnal adolygiadau ac archwiliadau rheolaidd, gan ddefnyddio'r wybodaeth hon i lywio'r gwaith o ddarparu a gwella gwasanaethau.

Meysydd i'w gwella

- Nid yw'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid wedi cydnabod bod anghymesuredd ac amrywiaeth yn flaenoriaeth allweddol. Mae'r meysydd hyn wedi'u hepgor o gynllunio strategol ac mae angen eu cynnwys er mwyn sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n effeithiol.
- Nid yw staff wedi derbyn hyfforddiant diweddar i gefnogi eu gwaith gyda grwpiau sy'n cael eu gorgynrychioli a phlant ag anghenion amrywiaeth.
- Dylid codi proffil a hunaniaeth y GCI er mwyn sicrhau bod gwasanaethau eraill yn deall ei rolau a'i ddisgwyliadau cyflawni.
- Nid yw rhai ymarferwyr yn glir ynghylch paramedrau a disgwyliadau gwaith atal.
- Nid yw'r cyfathrebu rhwng y bwrdd a staff y GCI bob amser yn effeithiol, ac mae rhai negeseuon allweddol yn cael eu colli.
- Roedd morâl nifer o staff yn fregus. Er bod llawer yn disgrifio goruchwyliaeth fel proses werthfawr, nid yw'r mesurau cymorth presennol y tu allan i hyn yn mynd i'r afael â lles yn ddigonol.
- Nid yw staff wedi'u hyfforddi yn AIM3, ac nid oedd ymarferwyr yn glir ynghylch sut i gael mynediad at lwybrau amgen ar gyfer plant sy'n ymddwyn mewn ffordd rywiol niweidiol.
- Mae mynediad at gyfleusterau priodol a chyfrinachol i weld plant yn broblem. Nid oes unrhyw eglurder ynghylch sut a phryd y bydd lleoliadau ar gael.

Mae mudiadau sy'n cael eu harwain yn dda ac sy'n cael eu rheoli'n dda yn fwy tebygol o gyflawni eu nodau. Rydym yn arolygu yn erbyn pedair safon.

1.1. Llywodraethu ac arweinyddiaeth

Mae llywodraethu ac arweinyddiaeth y TTI yn cefnogi ac yn hyrwyddo darparu gwasanaeth ymatebol, personol o safon uchel i bob plentyn.

Angen gwella

Data allweddol

Cyfanswm y gwariant yn y flwyddyn ariannol flaenorol	£1,445,200
Cyfanswm y gyllideb a ragwelir ar hyn o bryd ar gyfer y flwyddyn ariannol	£1,572,825

Wrth benderfynu ar lywodraethu ac arweinyddiaeth, rydym yn ystyried yr atebion i'r tri chwestiwn canlynol:

A oes strategaeth a gweledigaeth leol effeithiol ar gyfer darparu gwasanaeth personol ac ymatebol o ansawdd uchel i bob plentyn?

Mae gweledigaeth y GCI yn cyd-fynd â gweledigaeth ehangach y gwasanaethau plant a theuluoedd o "wneud yr hyn sy'n bwysig i wneud pethau'n well i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd". Wrth ddatblygu'r weledigaeth, y gwerthoedd a'r egwyddorion ar gyfer y gwasanaethau, bu'r GCI yn ymgynghori â staff a phlant ac yn eu cynnwys. Mae ei werthoedd yn cynnwys gwrandao ar blant a'u deall, datblygu perthynas gadarnhaol ag eraill, teilwra gwasanaethau i ddiwallu eu hanghenion, eiriol dros blant a dathlu cynnydd. Mae ethos y GCI yn cynnwys canolbwyntio ar y plentyn ac ymgorffori llais y plentyn. Mae hyn yn amlwg yn y cynllun cyfiawnder ieuencid, y strategaeth a'r polisiau ehangach. Mae'r gwasanaeth yn awyddus i ddeall ei effaith ar blant, teuluoedd a dioddefwyr, ac mae pob cyfarfod bwrdd yn derbyn adborth gan y rhai sy'n defnyddio'r gwasanaeth.

Ar ôl dadgyfuno o Fae'r Gorllewin yn 2019, daeth Abertawe yn wasanaeth cyfiawnder ieuencid ar wahân. Sefydlwyd bwrdd rheoli newydd, gyda phob aelod o'r bwrdd yn cwblhau proses gynefino drylwyr. Mae mesurau clir ar waith i baratoi a chefnogi aelodau newydd y bwrdd, gan gynnwys pecyn cynefino. Cadeirydd y bwrdd rheoli fu cyfarwyddwr gwasanaethau plant Abertawe am y pum mlynedd diwethaf. Arferai fod yn bennaeth gwasanaethau plant yn Abertawe ac ef oedd cadeirydd y bwrdd rheoli cyn ffurfio Bae'r Gorllewin. Mae wedi bod yn gadeirydd y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid newydd yn Abertawe ers 2019.

Mae'r bwrdd rheoli'n cyfarfod bob dau fis ac mae ganddo gynrychiolaeth gyson o ofal cymdeithasol plant, addysg, iechyd, yr heddlu, swyddfa'r comisiynydd heddlu a throseddau, cymorth buan, cynghorydd lleol, Barnardo's, bwrdd cyfiawnder ieuencid a Barod (gwasanaeth camddefnyddio sylweddau). Mae presenoldeb y Gwasanaeth Prawf wedi bod yn llai cyson, gyda phresenoldeb mewn dim ond dau o'r pum cyfarfod bwrdd diwethaf.

Mae aelodau'r Bwrdd wedi cyfrannu a darparu cefnogaeth i'r GCI. Mae hyn yn arbennig o amlwg wrth nodi a chyflawni targedau o gynllun gwella'r arolygiad. Roedd angen ffocws ac adnoddau ar lawer o feysydd er mwyn sicrhau gwelliant; mae'r bwrdd wedi cymryd rhan fawr mewn trafodaethau ac wedi rhoi arweiniad a chefnogaeth i'r GCI er mwyn cyrraedd ei dargedau.

Darperir dadansoddiadau perfformiad rheolaidd i'r bwrdd, gan gynnwys gwybodaeth fanwl am ddangosyddion perfformiad allweddol Cymru megis addysg, hyfforddiant a chyflogaeth, llety, camddefnyddio sylweddau ac iechyd meddwl. Yn ogystal, mae'r dadansoddiad o berfformiad yn darparu cyd-destun a gwybodaeth am broffil plant, gan gynnwys datrysiadau, math o drosedd, ethnigrwydd a rhyw. Er bod y dadansoddiad o'r data wedi nodi bod mwy na'r disgwyl o ferched a phlant o dreftadaeth pobl dduon, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig, nid yw amrywiaeth nac anghymesuredd wedi cael eu nodi fel ffocws strategol allweddol. Nid yw'r cynllun cyfiawnder ieuencid yn ystyried sut mae mynd i'r afael ag anghenion amrywiaeth ac anghymesuredd. O drafodaethau gydag uwch reolwyr a'r bwrdd, yr oedd yn amlwg bod hwn yn faes a esgeuluswyd.

A yw'r trefniadau partneriaeth yn cefnogi darparu gwasanaethau'n effeithiol?

Mae'r GCI yn gysylltiedig â fforymau strategol priodol, ac mae ganddo bresenoldeb ynddynt, er mwyn gallu eiriol dros y gwasanaeth. Mae prif swyddog y GCI hefyd yn goruchwyllo'r tîm plant ag anabledau, y gwasanaeth 16 oed a hŷn, a gwasanaeth gadael gofal Barnardo's, y fflatiau pontio a'r gwasanaethau digartrefedd. Mae hyn yn eu cefnogi i gymryd rhan mewn gwasanaethau allweddol i blant a theuluoedd yn Abertawe. At hynny, mae'r GCI yn ymwneud â fforymau strategol eraill, gan gynnwys y panel 'anodd ei leoli' (addysg), y panel cyd-destunol, coll, camfanteisio a masnachu (CMET), a bwrdd diogelu plant lleol Gorllewin Morgannwg. Mae hefyd yn ymwneud â'r panel plant yng nghystodaeth yr heddlu, paneli craffu, y grŵp llywio rheoli troseddwy'r integredig (IOM) a phartneriaeth diogelwch cymunedol Abertawe.

Mae'r GCI wedi llwyddo i sicrhau cyllid rhanbarthol drwy'r gronfa 'hyrwyddo ymgysylltu cadarnhaol mewn pobl ifanc' (PPEYP) (a elwid gynt yn gronfa atal troseddau ieuencid). Mae hyn wedi cael ei ddefnyddio i ddarparu adnoddau ar gyfer y gwasanaeth atal yn y GCI. Mae'r gwasanaeth wedi datblygu canllawiau ar atal er mwyn sicrhau bod y ddarpariaeth hon ar gael i bobl ifanc 10 i 17 oed sydd mewn perygl o droseddu. Atal yw'r rhan fwyaf o waith y GCI, ond er bod partneriaid strategol yn deall y disgwyliadau o ran atal, nid yw hyn mor glir yn weithredol. Er bod proses ddioli ar gyfer derbyn atgyfeiriadau, a bod cydlynnydd atal newydd yn ei swydd, mae'r meini prawf ar gyfer gwasanaethau ataliol yn eang ac mae'r GCI yn derbyn nifer sylweddol o atgyfeiriadau. Nid oedd ymarferwyr yn glir ynghylch y disgwyliadau ar gyfer gwaith atal, fel lefel y cyswllt, hyd y ddarpariaeth a rolau gwasanaethau eraill. Er enghraifft, dywedodd rhai ymarferwyr a gyfwelwyd gennym fod gwasanaethau eraill yn tueddu i fod yn orddibynnol ar y GCI pan fyddant yn cymryd rhan, ac nid yw'r gwaith yn teimlo'n gydlynol nac yn gydlynus. Mae arweinydd ymarfer ar gyfer y maes hwn wedi cael ei recriwtio'n ddiweddar ac rydym yn rhagweld y bydd hyn yn cefnogi mwy o eglurder ynghylch darparu gwasanaethau atal.

Mae aelodau'r Bwrdd yn cael eu buddsoddi yn llwyddiant y GCI, fodd bynnag, mae angen eiriolaeth ehangach i godi proffil y gwasanaeth fel bod gwasanaethau eraill, yn weithredol, yn deall natur ei waith a phwysigrwydd blaenoriaethu ei waith statudol, ochr yn ochr â'i gynnig atal. Lle bu problemau capasiti mewn rhannau eraill o'r gwasanaeth plant a theuluoedd ehangach, bu'n rhaid i'r GCI gynnig cefnogaeth. Dywedodd uwch reolwyr mai dim ond i blant a oedd eisoes yn hysbys i'r GCI yr oedd y gefnogaeth hon. Fodd bynnag, teimlai llawer o ymarferwyr fod hyn wedi llesteirio'r ddealltwriaeth o'r hyn y mae'r GCI yn ei wneud a'i ddisgwyliadau o'i waith. Mae hyn, ynghyd ag amwysedd y disgwyliadau atal, wedi gwneud i lawer o ymarferwyr deimlo'n rhwystredig ac yn dan bwysau.

Cwblhaodd partneriaid iechyd a'r GCI ddadansoddiad o'r bylchau i adolygu a nodi'r ddarpariaeth sydd ei hangen i ddiwallu anghenion plant. Defnyddiodd y dadansoddiad ganfyddiadau o chwe arolygiad cyfiawnder ieuencid arall. Roedd y dadansoddiad yn cydnabod bod angen rhoi sylw i fynediad at iechyd cyffredinol a rhywiol ar gyfer plant y GCI a bod angen datblygu llwybrau cymunedol. Mae'r cynnig iechyd bellach wedi'i wella ac mae'n cynnwys nyrs benodedig 0.5 CAMHS a darpariaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu 3.5 diwrnod yr wythnos.

A yw arweinyddiaeth y TTI yn cefnogi darparu gwasanaethau'n effeithiol?

Mae'r prif swyddog, rheolwr ymarfer y GCI a'r arweinwyr ymarfer yn mynychu pob cyfarfod bwrdd. Mae arweinwyr ymarfer yn paratoi cyflwyniadau i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r bwrdd am feysydd penodol, er enghraifft, adborth o'r archwiliad safonau cenedlaethol. Mae ymarferydd yn mynychu pob cyfarfod bwrdd ac yn rhoi adborth ar y GCI, fel sut mae'n bodloni'r gofynion presennol, effaith y pandemig, a lles a morâl staff. Mae tystiolaeth bod aelodau'r bwrdd yn ymwneud yn weithredol â'r GCI i hybu gwelliant. Er enghraifft, pan gwblhaodd y bwrdd hunan-archwiliadau'r safonau cenedlaethol gyda'r GCI, roedd hyn yn golygu bod aelodau'r bwrdd yn edrych yn fanwl ar y ddarpariaeth bresennol, gan nodi meysydd o gryfder a datblygiad.

Mae rheolwr ymarfer ac arweinwyr ymarfer y GCI yn defnyddio cyfarfodydd tîm a sesiynau briffio i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r staff am weithgarwch y bwrdd a phenderfyniadau strategol. Fodd bynnag, mae rhai staff yn dweud nad yw negeseuon allweddol yn cael eu cyfleu'n effeithiol. Er enghraifft, yn yr arolwg staff ar gyfer yr arolygiad, mewn ymateb i'r cwestiwn "a ydych wedi cael digon o wybodaeth am faterion strategol?", dywedodd 39 y cant 'fel arfer', 35 y cant 'yn achlysurol', 17 y cant 'yn llawn' a 9 y cant 'ddim o gwbl'. Nodwyd hefyd nad oedd rhai aelodau o'r bwrdd yn ymwybodol bod lleihau mynediad at gyfleusterau oherwydd cyfyngiadau Covid-19 wedi ei gwneud yn anodd i staff weld rhai plant. Nid oedd y bwrdd wedi clywed gwybodaeth bwysig gan y staff gan gynnwys ansicrwydd ynghylch disgwyliadau o waith atal a staff yn teimlo nad oedd gwasanaethau eraill yn deall eu rolau.

Mae cyfnodau o gapasiti llai wedi effeithio'n sylweddol ar forâl staff, gyda rhai staff yn gadael y gwasanaeth a diffyg eglurder tybiedig o ran rolau. Mae'r staff wedi gorfod ysgwyddo dyletswyddau a chyfrifoldebau mewnol eraill oherwydd salwch a staff yn gadael. Mae hyn wedi ychwanegu at ddryswch ynghylch eu rolau, eu hunaniaeth a'u strwythur mewnol. Mae'r GCI wedi recriwtio staff i gymryd lle'r rhai sydd wedi gadael, a rhagwelir y bydd rolau a chyfrifoldebau'n dod yn gliriach ac y bydd y strwythur arferol yn ailddechrau.

Mae risgiau i'r gwasanaeth wedi cael eu nodi'n briodol, gan gynnwys cyllid, cadw staff, y pandemig, camfanteisio, cynnydd mewn trais ieuencid difrifol, a'r her o greu newid diwylliannol yn y gwasanaeth.

1.2. Staff

Mae staff yn y TTI yn cael eu grymuso i ddarparu gwasanaeth ymatebol, personol o safon uchel i bob plentyn.

Da

Data staffio allweddol¹¹

Cyfanswm nifer y staff (Cyferwerth ag Amser Llawn)	46
Cyfradd swyddi gwag (cyfanswm y swyddi heb eu llenwi fel canran o gyfanswm nifer y staff)	8%
Cyfartaledd rheolwyr achos baich achosion (Cyferwerth ag Amser Llawn) ¹²	8 statudol, 7 anstatudol
Cyfartaledd nifer y diwrnodau gwaith blynyddol a gollwyd oherwydd salwch (yr holl staff)	7.7

Wrth benderfynu ynghylch staffio, rydym yn ystyried yr atebion i'r pum cwestiwn canlynol:

A yw lefelau staffio a llwyth gwaith yn cefnogi darparu gwasanaeth ymatebol, personol o safon uchel i bob plentyn?

Mae'r GCI yn rhan o wasanaethau plant a theuluoedd; prif swyddog yw'r arweinydd strategol ac mae'n goruchwyllo rheolwr practis y GCI. Mae pum tîm yn y GCI, sy'n cynnwys cymorth busnes a gweithwyr arbenigol. Mae tri thîm yn cael eu goruchwyllo gan arweinwyr ymarfer, sydd rhyngddynt yn gyfrifol am staff gweithredol a meysydd arweiniol ar gyfer atal, gwaith y tu allan i'r llys, gwaith ar ôl y llys, gwyliadwriaeth a goruchwyliaeth ddwys (ISS) a diogelu.

Dros y 18 mis diwethaf, mae'r gwasanaeth wedi profi problemau staffio, gan gynnwys absenoldeb tymor hir oherwydd salwch staff craidd a swyddi arweiniol ymarfer, yn ogystal â swyddi gwag mewn gwaith cymdeithasol. Er bod staff asiantaeth yn cael eu defnyddio, roedd mwy o bwysau ar y staff sy'n weddill. Mae'n amlwg bod rhai staff yn teimlo eu bod yn cael eu llethu yn ystod y cyfnod hwn. Mae'r GCI bellach wedi recriwtio ar gyfer y swyddi gwag. Mae'r staff wedi ymuno â'r gwasanaeth yn ddiweddar gyda phobl eraill a fydd yn dechrau cyn bo hir. Dywedodd staff fod y pwysau ar llwyth gwaith wedi lleihau ac, yn ein harolwg staff, dywedodd 78 y cant fod modd ymdopi â'u llwyth gwaith. I gefnogi'r gwaith o reoli baich gwaith, trafodir 'pwyntiau pwyso' yng nghyfarfodydd y rheolwyr achos, gan gynnwys capasiti a chynlluniau i recriwtio, yn ogystal â dyraniadau.

A yw sgiliau staff TTI yn cefnogi darparu gwasanaeth ymatebol, personol o safon uchel i bob plentyn?

Mae'r gwasanaeth wedi profi newidiadau sylfaenol, er enghraifft, mae'r staff wedi cael eu huwchgilio i fod â rôl fwy generig. Y nod fu gwella cadernid yn y gwasanaeth. Dywedodd ynadon fod y staff yn gallu addasu yn ystod cyfnodau anodd, yn enwedig gan fod yn rhaid iddynt gwblhau gwaith allgymorth a defnyddio cyfarfodydd rhithiol a chyfryngau cymdeithasol i ymgysylltu â phlant yn ystod cyfyngiadau'r pandemig.

¹¹ Roedd y data'n cael ei ddarparu gan y GCI ac yn adlewyrchu'r lefelau staffio adeg cyhoeddi'r arolygiad.

¹² Data a ddarparwyd gan y GCI, yn seiliedig ar y staffio a'r llwyth gwaith adeg cyhoeddi'r arolygiad.

Mae awdurdod lleol Abertawe yn cydnabod bod anawsterau wedi bod o ran recriwtio a chadw staff, ac mae wedi datblygu a gweithredu strategaeth cadw a recriwtio. Mae hyn yn cynnwys dull pum trac o wella'r broses o recriwtio a chefnogi staff presennol: gwella'r dull o recriwtio; lles ac ymgysylltiad staff; datblygu'r gweithlu a hyfforddi; 'datblygu eu hunain' (cynnydd mewnol); a datblygu diwylliant dysgu. Byddant hefyd yn adolygu gwybodaeth gadael er mwyn deall pam fod staff wedi gadael a sut mae lleihau hyn.

Nid oes gan y gwasanaeth unrhyw staff o gymunedau du, Asiaidd neu leiafrifoedd ethnig, er bod plant o'r cefndiroedd hyn yn cynrychioli 17 y cant o'r baich achosion. Mae adborth gan wirfoddolwyr yn dangos nad yw'r garfan bresennol o wirfoddolwyr yn cynrychioli'r gymuned o ran oedran ac ethnigrwydd. Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw gynlluniau na strategaethau i recriwtio a chefnogi staff neu grŵp gwirfoddoli mwy amrywiol, ac nid yw'r maes hwn wedi'i gynnwys yn y strategaeth cadw a recriwtio.

A yw goruchwyllo gwaith yn cefnogi darpariaeth a datblygiad proffesiynol o ansawdd uchel?

Roedd y GCI yn cydnabod bod goruchwyllo yn faes yr oedd angen ei wella ac mae wedi rhoi proses goruchwyllo staff ar waith, sy'n cynnwys sicrhau ansawdd goruchwylloeth a rheoli lles staff. Mae gan Abertawe log cofnodi ar gyfer goruchwyllo, ac mae'r agenda safonol ar gyfer sesiynau yn cynnwys dathlu llwyddiant, lles, gweithredoedd blaenorol, llwyth gwaith, myfyrio, dysgu, hyfforddiant a datblygiad parhaus. Ceir adran fanwl hefyd ar gyfer trafod achosion.

Mae goruchwylloeth ffurfiol yn digwydd ac yn cael ei harchwilio a'i dadansoddi yn ôl data perfformiad. Gall ymarferwyr roi adborth ar eu goruchwylloeth, sy'n cynnwys amllder, canslo, nodiadau wedi'u cofnodi ac argaeledd, ac a yw goruchwylloeth yn werthfawr. Mewn archwiliad diweddar o oruchwylloeth, dywedodd y rhan fwyaf o'r staff eu bod yn teimlo bod eu rheolwyr llinell yn gwranddo arnynt ac yn eu cefnogi, a bod eu lles yn cael ei ystyried. Fodd bynnag, yn ystod yr arolygiad, dywedodd llawer o'r staff fod lleihau capasiti, yr effaith ar eu llwyth gwaith ac effaith y pandemig wedi effeithio'n sylweddol ar eu lles emosiynol.

Dywedodd ymarferwyr a rheolwyr fod yr oruchwylloeth wedi gwella a bod hyn wedi bod yn fuddiol. Yn ein harolwg staff, dywedodd 91 y cant fod amllder yr oruchwylloeth yn 'dda iawn', a phan ofynnwyd iddynt sut yr oeddent yn mesur ansawdd yr oruchwylloeth, dywedodd 65 y cant ei fod yn 'dda iawn', 26 y cant yn 'eithaf da' a 9 y cant yn 'ddim yn dda o gwbl'. Mae'r GCI wedi ymrwymo i wella ansawdd y gwasanaeth a ddarperir, gwella sgiliau staff a rhoi sylw i feysydd lle ceir perfformiad gwael. Mae prosesau clir ar waith, gan gynnwys datblygu a chefnogi staff nad ydynt yn cyrraedd safon addas.

Mae gan aelodau'r panel gorchmynion cyfeirio aelod penodedig o staff y GCI y maent yn cysylltu ag ef. Yn ein harolwg gwirfoddolwyr, dywedodd 67 y cant o'r ymatebwyr fod ansawdd y gefnogaeth a dderbyniwyd yn 'dda iawn' a dywedodd 33 y cant ei fod yn 'eithaf da'. Mae proses gynefino ar gyfer gwirfoddolwyr; er bod hyn wedi bod yn ddefnyddiol, mae rhai yn dweud y byddai wedi bod yn well ganddynt gael mwy o gyfleoedd i gysgodi a gwyllo.

Mae proses gynefino safonol ar gyfer staff sy'n ymuno â gwasanaethau plant a theuluoedd ac ar hyn o bryd mae proses gynefino dros dro ar gyfer staff newydd sy'n dechrau yn ystod y pandemig. Mae hyn yn rhoi hyd at saith diwrnod gwaith o ddysgu, cefnogi a chysgodi, cyfyll yn y gweithle a'r angen i gwblhau

e-ddysgu. Mae ganddynt hefyd gynllun sefydlu a fydd yn cael ei adolygu. Disgrifiodd staff a oedd wedi dechrau eu cyfnod cynefino yn ddiweddar eu bod yn ddigonol.

Mae'r strategaeth cadw a recriwtio yn nodi y dylai pob aelod o staff gael gwerthusiad, ac mae hwn yn gyfle arall i adolygu dysgu a datblygu. Fodd bynnag, rydym yn asesu bod angen mwy o ffocws a strwythur ar gyfer y broses hon er mwyn sicrhau ei bod yn fuddiol i'r holl staff. Yn ein harolwg staff, roedd yn gadarnhaol bod 56 y cant o'r ymatebwyr wedi dweud bod eu gwerthusiad diweddaraf naill ai'n 'werthfawr iawn' neu'n 'eithaf gwerthfawr'. Fodd bynnag, dywedodd 17 y cant nad oedd mor 'werthfawr â hynny', a dywedodd 9 y cant nad oeddent wedi cael un ond y dylent fod wedi'i wneud.

Fel rhan o'r arolygiad, mae goruchwyliaeth gan reolwyr yn cael ei asesu yn y ddau a'r tri maes. Ar gyfer maes dau, gwelsom fod goruchwyliaeth yn ddigonol mewn tri o'r chwe achos. Ar gyfer parth tri, gwelsom fod goruchwyliaeth yn effeithiol mewn pump o naw achos. Roedd diffyg goruchwyliaeth yn cyd-daro â chyfnodau o lai o staff a chapasiti rheolwyr, ac yn ystod y cyfnod hwnnw roedd yn ymddangos bod gan ymarferwyr nifer o reolwyr llinell gwahanol ar gyfer achosion ar ôl y llys. Ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys, roedd llai o gapasiti wedi arwain at beidio â chofnodi trafodaethau goruchwyllo rheolwyr a dyrannu datrysiadau i staff nad ydynt fel arfer yn cynnal yr achosion hyn. Yn y pum achos y tu allan i'r llys lle'r ystyriwyd bod goruchwyliaeth yn ddigonol, gwelsom fod trafodaethau achos a chymau gweithredu priodol wedi'u nodi i gefnogi'r gwaith o oruchwyllo'r achos.

A yw'r trefniadau ar gyfer dysgu a datblygu yn gynhwysfawr ac yn ymatebol?

Mae hyfforddi a datblygu wedi bod yn flaenoriaethau allweddol i'r GCI. Mae'r bwrdd yn monitro ac yn trafod y matrices hyfforddi staff i adolygu cynnydd a phennu hyfforddiant priodol ar gyfer staff. Mae'r GCI yn cadw cofnod o hyfforddiant, sy'n dangos bod y rhan fwyaf o staff wedi cwblhau hyfforddiant addas, gan gynnwys arwyddion o ddiogelwch, amddiffyn plant, diogelu cyd-destunol, llinellau cyffuriau, troseddau casineb, ymarfer sy'n seiliedig ar drawma ac ymatal rhag cyflawni cyfiawnder ieuencid. Fodd bynnag, nid oes tystiolaeth bod staff yn ymgymryd â dysgu i ddatblygu eu cymhwysedd diwylliannol, ymwybyddiaeth o ragfarn ddarwybod neu amrywiaeth. Hefyd, nid yw staff wedi cael eu hyfforddi yn AIM3 i gefnogi gwaith gyda phlant sy'n ymddwyn mewn ffordd rywiol niweidiol.

Mae'r GCI wedi sefydlu diwylliant o ddysgu a datblygu parhaus. Disgrifiodd y staff a'r rheolwyr y cyfleoedd hyfforddi fel rhai gwerthfawr a defnyddiol ar gyfer eu rôl. Yn yr arolwg staff, teimlai 52 y cant o'r ymatebwyr fod ganddynt y sgiliau a'r wybodaeth i ymgymryd â'u rôl 'yn llwyr', a 44 y cant 'at ei gilydd'. Trafodir hyfforddiant yng nghyfarfod y rheolwr achos, lle gall ymarferwyr nodi'r hyfforddiant y maent yn teimlo y byddent yn elwa ohono a'r digwyddiadau dysgu sydd ar y gweill. Maent hefyd yn rhoi adborth ar yr hyfforddiant y maent wedi'i gwblhau i gefnogi datblygiad eraill. Yn fwyaf diweddar, mae staff wedi cwblhau hyfforddiant ar ddiodefwyr, llinellau cyffuriau a diogelu.

A yw rheolwyr yn rhoi digon o sylw i ymgysylltu â staff?

Mae cyfleoedd rheolaidd i uwch reolwyr ymgysylltu â staff yn weithredol, gan gynnwys cyfarfodydd tîm a sesiynau briffio. Mae'r rhain yn rhoi cyfle i staff gyfrannu a rhannu eu barn am bynciau ac fe'u defnyddir i roi'r wybodaeth ddiweddaraf yn rheolaidd am y gwasanaeth i staff. Mae'r staff wedi disgrifio'r prif swyddog a rheolwr ymarfer y GCI fel un gweladwy, agos-atoch a chefnogol.

Nododd y cynllun gwella fod angen i'r GCI ddatblygu hunaniaeth a lles y tîm. Mae hyn wedi cynnwys diwrnodau datblygu a chyfarfodydd a gweithdai parhaus gyda'r tîm. Fodd bynnag, dywedodd rhai ymarferwyr nad yw proffil a hunaniaeth y GCI yn ddigon cryf. Er enghraifft, roeddent yn teimlo nad oedd gwasanaethau eraill yn deall beth mae'r GCI yn ei wneud, ac mae hyn wedi cael ei gymhlethu ymhellach gan y GCI yn ymgymryd â dyletswyddau ar gyfer gwasanaethau eraill pan oedd ganddynt lai o gapasiti.

Mae polisi rheoli straen a chwmsela yn amlinellu gweithdrefnau a phrosesau i reolwyr nodi a mynd i'r afael â straen yn y gwaith. Canfu arolwg lles staff yn 2020 fod staff yn gwybod at bwy i droi am gymorth, ac ymddiriedaeth gref rhwng staff a'u tîm. Fodd bynnag, mae'r staff wedi cael cyfnodau heriol ac, er bod ymdrechion wedi cael eu gwneud drwy gyfarfodydd tîm a sesiynau galw i mewn rheolaidd, nid yw'r rhain wedi diwallu anghenion llesiant emosiynol staff yn llawn yn ystod y pandemig a chyfnodau o lai o gapasiti. Mae'r GCI ac aelodau staff hirsefydlog hefyd wedi profi cynnwrf o ganlyniad i ffurfio ac yna dadgyfuno'r YJEIS ym Mae'r Gorllewin a symud i Wasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe. O ganlyniad, mae morâl rhai o'r staff yn fregus. Mae'r staff yn dal yn frwdfrydig ac yn ymroddedig i weithio gyda phlant a theuluoedd, ac maent yn amlwg yn gadarn. Mae rheolwyr yn gweithio i fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud â morâl. Credwn y bydd eu cymorth priodol a'u cefnogaeth barhaus yn hwyluso gwell morâl a pharhaus.

1.3. Partneriaethau a gwasanaethau

Mae ystod gynhwysfawr o wasanaethau o ansawdd uchel ar gael, sy'n galluogi darpariaeth bersonol ac ymatebol i bob plentyn.

Angen gwella

Nodweddion llwyth achosion

Canran y llwyth achosion presennol gyda phroblemau iechyd meddwl	68%
Canran y baich achosion cyfredol gyda phroblemau camddefnyddio sylweddau	66%
Canran y llwyth achosion presennol sydd ag anabledd dysgu (IQ o dan 70) neu anhawster dysgu (anghenion addysgol arbennig, anghenion lleferydd, iaith a chyfathrebu, dyslecsia ac ati) neu sy'n destun cynllun addysg, iechyd a gofal	19%

Wrth wneud penderfyniad am bartneriaethau a gwasanaethau, rydym yn ystyried yr atebion i'r cwestiynau canlynol:

A oes dadansoddiad digon cynhwysfawr a chyfredol o broffil plant, a ddefnyddir gan y TTI i ddarparu gwasanaethau sydd wedi'u targedu'n dda?

Mae'r GCI wedi blaenoriaethu'r gwaith o ddadansoddi proffil y plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth ac mae'n gallu cael gafael ar ddata manwl. Mae'r dadansoddiad o berfformiad yn gynhwysfawr ac yn darparu dadansoddiad o'r datrysiadau, y math o drosedd, ethnigrwydd a rhyw. Mae ymchwil a dadansoddiad o ymatal a risgiau i'r plentyn ac oddi wrtho. Yn ogystal, mae'r dadansoddiad yn darparu cyd-destun manwl i gefnogi dealltwriaeth o broffil plant. Adroddir ar ddangosyddion perfformiad allweddol hefyd, yn ogystal â dangosyddion Cymru; Addysg, Hyfforddiant a

Chyflogaeth, llety, camddefnyddio sylweddau ac iechyd meddwl. Mae'r GCI hefyd yn ceisio barn plant fel sail i gyd-destun y dadansoddiad.

Mae'r GCI wedi defnyddio'r gwaith dadansoddi data i ddeall ei berfformiad presennol ac wedi rhoi mesurau ar waith lle nad yw'r safonau'n cael eu bodloni. Er enghraifft, gan fod angen rhoi sylw i brydlondeb ac ansawdd asesiadau, roedd y GCI wedi datblygu a gweithredu gweithdai dysgu ar gyfer staff.

Er bod y dadansoddiad o'r data yn gyfoethog iawn ac yn archwilio amrywiaeth, nid yw wedi cydnabod bod merched a phlant o gefndiroedd du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig yn cael eu gorgynrychioli. Mae angen canolbwyntio mwy ar blant ag anableddau ac anghenion dysgu a chael deialog yn eu cylch hefyd.

A yw'r bartneriaeth TTI yn darparu nifer, ystod ac ansawdd y gwasanaethau a'r ymyriadau sy'n ofynnol i ddiwallu anghenion pob plentyn?

Mae gan y GCI swyddog cyswllt â dioddefwyr sy'n cysylltu â'r holl ddiodefwyr i gasglu eu barn ac i archwilio cyfiawnder adferol. Gall y gwasanaeth gynnig llythyrau esboniadol, cyfryngu sydyn (gan ddefnyddio dulliau cyfathrebu anuniongyrchol ar gyfer cyfryngu) a gwneud iawn uniongyrchol. Ystyrir dymuniadau'r diodefwyr ar gyfer gwneud iawn, hyd yn oed os nad yw hyn yn cynnwys gwaith uniongyrchol. Mae swyddog heddlu'r GCI a'r Swyddog Cyswllt Dioddefwyr wedi'u hyfforddi mewn cynadledda cyfiawnder adferol a, lle bo hynny'n briodol, cynigir hyn i ddiodefwyr a phlant. Mae llawer o wedi cymryd rhan mewn cynadledda cyfiawnder adferol llwyddiannus a'u cwblhau. Daeth y gwaith gwneud iawn i ben yn ystod y pandemig i ddechrau, ond mae'r rhan fwyaf o brosiectau bellach yn ôl yn eu lle. Wrth benderfynu ar brosiectau gwneud iawn, bydd y cydlynnydd yn anelu at deilwra'r rhain i anghenion y plentyn er mwyn sicrhau ei fod yn dysgu o'r gwaith y mae'n ei wneud.

Mae gan y GCI ganolfan ymyriadau sy'n darparu lleoliad ar gyfer gweithgareddau helaeth. Er enghraifft, gall plant ddysgu sgiliau galwedigaethol, gan gynnwys plastro a theilsio. Ceir cyfleusterau hefyd ar gyfer recordio cerddoriaeth, gweithgareddau awyr agored a mynediad i gampfa. Mae mynediad i'r gweithgareddau hyn wedi'i gyfyngu ar hyn o bryd gan nad yw'r ganolfan ymyrryd yn gallu lletya mwy nag un plentyn ar y tro. Os oes pryderon ynghylch lles emosiynol plentyn, ond nad ydynt wedi cyrraedd y trothwy ar gyfer CAMHS, gellir eu cyfeirio at weithiwr lles emosiynol y GCI ar gyfer ymyriadau un-i-un. Mae'r gweithiwr yn defnyddio model hyfforddi, gan ddefnyddio technegau niwro-ieithyddol i weithio gyda phlant, ac mae hefyd yn hyfforddwraig campfa cymwysedig.

Yn ein harolwg staff, dywedodd 44 y cant eu bod 'yn bennaf' yn cael mynediad digonol at y gwasanaethau, yr ymyriadau a'r adnoddau partneriaeth yr oedd eu hangen arnynt i weithio gyda'r plant, 17 y cant 'weithiau' a 13 y cant 'bob amser'. O ganlyniad i'r pandemig, roedd pob plentyn yn cael sgôr RAG a chafodd y rhai mwyaf agored i niwed eu blaenoriaethu'n briodol. Fodd bynnag, roedd nifer o ymarferwyr yn teimlo bod graddfa RAG a chyfyngiadau'r pandemig wedi golygu nad yw rhai plant wedi gallu cael mynediad at y gwasanaethau sydd eu hangen arnynt.

A yw trefniadau gyda phartneriaid statudol, darparwyr ac asiantaethau eraill yn cael eu sefydlu, eu cynnal a'u defnyddio'n effeithiol i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel?

Mae'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid wedi cryfhau ei gynnig iechyd, sydd bellach yn cynnwys 0.5 nyrs CAMHS mewnol. Mae hwn yn ychwanegiad cymharol newydd, ac mae angen i'r gwasanaeth gael ei wreiddio'n llawn. Bydd y nyrs CAMHS yn asesu

plant ac yn eu cyfeirio ymlaen at CAMHS lle bo hynny'n briodol, a gall ddarparu ymyriadau uniongyrchol gyda'r plant a/neu eu cyfeirio at ddarpariaeth iechyd meddwl arall. Mae'r GCI a'r gwasanaethau plant a theluoedd ehangach wedi cydnabod bod bwlbwch rhwng plant y GCI sy'n cael iechyd cyffredinol a rhywiol ac maent yn datblygu llwybrau amgen cliriach.

Mae gan y GCI ddarpariaeth 3.5 diwrnod yr wythnos ar gyfer therapi lleferydd ac iaith, a rennir gyda GCI Castell-nedd Port Talbot a chartref diogel i blant Hillside, gyda dau therapydd yn darparu'r gwasanaeth hwn. Mae hyn yn newydd iawn ac yn dal i gael ei ddatblygu. Bydd rheolwyr achos yn derbyn hyfforddiant gloywi er mwyn iddynt allu cwblhau sgrinio ar gyfer anawsterau lleferydd, iaith a chyfathrebu. Lle nodir bod angen, bydd y therapydd iaith a lleferydd yn cwblhau asesiad ac adroddiad ar gyfer y plentyn. Yn dibynnu ar y canlyniad, gall y therapydd ymyrryd yn uniongyrchol neu nodi strategaethau. Bydd adborth a strategaethau'n cael eu darparu i'r plentyn, y teulu a gweithwyr proffesiynol eraill er mwyn sicrhau cysondeb yn y ddarpariaeth. Bydd y therapyddion hefyd yn ymgynghori'n ehangach â'r GCI, fel canllawiau ar ddatblygu amgylcheddau i gefnogi cyfathrebu.

Mae gan y GCI weithiwr Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth i gefnogi plant i gael mynediad at leoliadau addysg a'u cynnal. Mae'r gweithiwr addysg, hyfforddiant a chyflogaeth hefyd yn cysylltu ag ysgolion, colegau a'r uned cyfeirio disgyblion. Ceir cysylltiadau hefyd â gwasanaethau cefnogi addysg, hyfforddiant a chyflogaeth eraill yn yr awdurdod lleol, gan gynnwys y panel 'addysg heblaw yn yr ysgol' a'r panel 'anodd ei leoli'. Nid yw'r ffigurau ar gyfer plant y GCI nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) yn uchel. Er enghraifft, yn y cyfnod rhwng mis Ebrill a mis Medi 2021, ar gyfer y rheini o dan 16 oed, roedd 0 y cant o'r baich achosion cyn ac ar ôl y llys yn NEET ac ar gyfer y rheini dros 16 oed, roedd hyn yn 21 y cant. Ymddengys bod gwasanaethau Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth yn cydweithio'n dda i gefnogi plant. Mae gan y GCI diwtor mewnol sy'n gallu cefnogi plant ag anghenion addysgol. Mae hyn yn ddarpariaeth gadarnhaol ac wedi helpu i wella llythrennedd a rhifedd plant. Fodd bynnag, mae angen cryfhau'r berthynas ag ysgolion a darparwyr addysg presennol i gefnogi plant i ddychwelyd i addysg brif ffrwd ac osgoi gwaharddiadau. Ar adegau, bu gorddibyniaeth ar diwtor y GCI pan na sicrhawyd darpariaeth addysg briodol ar gyfer plentyn.

Mae Barod, gwasanaeth camddefnyddio sylweddau ar gyfer De a Gorllewin Cymru, wedi secondio gweithiwr camddefnyddio sylweddau i'r GCI i gynnal asesiadau ac ymyriadau i gefnogi plant sydd â phroblemau cyffuriau ac alcohol. Yr oedd yn amlwg o'r achosion a adolygwyd gennym, a'r dystiolaeth a gasglwyd yn ystod yr wythnos gwaith maes, fod hon yn ddarpariaeth ragorol.

Nid yw staff y GCI wedi cael eu hyfforddi mewn AIM3 i allu asesu a darparu ymyriadau ar gyfer plant sydd wedi bod yn ymddwyn mewn ffordd rywiol niweidiol. Er y gellir cyfeirio plant at Barnardo's, mae'n hanfodol bod staff y GCI yn cael eu hyfforddi yn y maes hwn er mwyn gallu asesu, canfod angen a, lle bo hynny'n briodol, gwneud argymhellion ar gyfer datrysiadau. Gwelsom fod staff wedi bod yn gweithio gyda phlant sydd wedi ymddwyn mewn ffordd rywiol niweidiol, ond roedd yn amlwg bod diffyg hyder yn y maes hwn. Mae cynlluniau i hyfforddi staff, ac mae angen datblygu proses glir ar gyfer cefnogaeth barhaus ochr yn ochr â hyn.

Mae'r GCI yn weithgar ac yn cael ei gynrychioli mewn sawl fforwm i gefnogi'r gwaith o reoli risg a diogelu plant. Mae'r rhain yn cynnwys grŵp tasg a gorffen lleihau trais difrifol,¹³

¹³ Darnau o waith â chyfyngiad amser i gyflawni amcan penodol.

fforwm ymddygiad peryglus, Panel Channel (cynllun ymyrryd cynnar sy'n cefnogi pobl sydd mewn perygl o gael eu radicaleiddio) a Threfniadau Amddiffyn y Cyhoedd Aml-Asiantaeth (MAPPA), lle bo hynny'n briodol.

Mae prif swyddog y GCI yn cyd-gadeirio'r grŵp cyd-destunol, ecsbloetio, colli a masnachu (CMET), fforwm aml-asiantaeth sy'n darparu ymateb cyd-destunol i reoli risg gymunedol a seiliedig ar leoedd y mae'r GCI yn ymwneud â hwy. Gellir cyfeirio achosion penodol i'w goruchwyllo, ac mae'r panel hefyd yn nodi tueddiadau a themâu, gan rannu'r wybodaeth hon â'r holl weithwyr proffesiynol, sy'n gallu hwyluso gwaith allgymorth wedi'i dargedu. Mae CMET wedi ymateb i bryderon diogelu yn y gymuned ac wedi cynnal allgymorth i dargedu ecsbloetio, trais ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yn llwyddiannus.

Mae'r GCI wedi canolbwyntio ar waith ar y cyd a gwella'r berthynas â gwasanaethau partner, yn enwedig mewn perthynas â gofal cymdeithasol i blant. Mae polisi ar gyfer cydweithio rhwng y GCI a'r PDC yn ddigon manwl, gan gyfeirio at swyddogaethau a dyletswyddau'r ddau wasanaeth. Fodd bynnag, yn weithredol, mae rhai ymarferwyr yn teimlo nad yw gwasanaethau eraill yn llwyr ddeall rolau a chylch gwaith y GCI. Er enghraifft, dywedodd nifer o ymarferwyr y gall gwasanaethau eraill ddibynnu'n ormodol ar y GCI a chamu oddi wrth achosion pan fyddant yn gysylltiedig. Byddai codi proffil y GCI ac egluro'r disgwyliadau'n fuddiol.

Mae ynadon yn disgrifio cyfathrebu da rhwng y GCI a'r llysoedd. Mae'r GCI yn mynychu cyfarfodydd y panel ac yn darparu'r wybodaeth ddiweddaraf yn rheolaidd. Caiff llysoedd wybod drwy gyfarfodydd am y gwasanaethau sydd ar gael y mae'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid yn eu darparu, er enghraifft, gweithdai cerddoriaeth a gweithdai beicio. Maent yn dweud bod ganddynt berthynas ragorol â'r GCI.

Cynnwys plant a'u rhieni neu ofalwyr

Fel rhan o'r broses arolygu, gwahoddir plant i gymryd rhan mewn arolwg testun ac mae'r rheini y mae eu hachosion yn cael eu harchwilio yn cael cyfle i siarad ag arolygydd i roi eu hadborth. Bu modd inni siarad â phedwar o blant o'r 15 achos a arolygwyd gennym. Ymatebodd tri o blant i'r arolwg testun hefyd.

Yn yr arolwg testun, gofynnwyd i blant roi sgôr o un i 10 i'r gwasanaeth, gydag un yn wael a 10 yn 'rhagorol'. Dywedodd pob plentyn fod y gwasanaeth yn wyth neu fwy. Roedd y sylwadau a gafwyd yn yr arolwg testun yn dweud bod y GCI yn hynod o gymwynasgar a chefnogol. Dywedodd un plentyn:

“Maen nhw'n gymwynasgar iawn, ac yn fy helpu'n gyson. Gwneud yn siŵr fy mod yn ddiogel, yn iach, ac maen nhw'n dda iawn am ddangos i mi y ffyrdd ymlaen mewn bywyd a'r cyfleoedd anhygoel sydd ar gael i mi yn fy nyfodol.”

Dywedodd y pedwar plentyn a gyfwelwyd eu bod yn ymwybodol o nodau'r GCI ac yn eu deall. Dywedodd un plentyn:

“Mae'r GCI yn ymwneud ag ailsefydlu – os bydd rhywun yn gwneud camgymeriad, yna mae help a chymorth ar gael i fod ar y llwybr iawn, a pheidio â gwneud yr un camgymeriad eto.”

O ran y gwasanaethau a gawsant, dywedodd tri o blant eu bod yn 'dda iawn' ac un plentyn yn 'eithaf da'. Gofynnwyd i'r plant a oeddent wedi gallu cael gafael ar y gwasanaethau a'r gefnogaeth iawn i gadw allan o drwlbl a atebodd pawb 'do'. Dywedodd un plentyn:

“Mae’r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid wedi bod yn dda i mi ac rwyf wedi gallu sianelu fy ynni yn rhywle arall, fel gyda’r gweithgareddau.”

Pan ofynnwyd iddynt a oedd gan eu gweithiwr yn y GCI y sgiliau priodol i weithio gyda hwy, dywedodd pob un ohonynt ‘oes’. Dywedodd un plentyn:

“Mae gan weithwyr y sgiliau a’r cymwysterau priodol i weithio ar faterion. Nid wyf wedi cael unrhyw driniaeth wael na negyddol. Rwy’n eithaf bodlon.”

1.4. Gwybodaeth a chyfleusterau

Mae gwybodaeth amserol a pherthnasol ar gael ac mae cyfleusterau priodol ar gael i gefnogi dull gweithredu ymatebol, personol ac o ansawdd uchel ar gyfer pob plentyn.

Angen gwella

Wrth wneud penderfyniad am wybodaeth a chyfleusterau, rydym yn ystyried yr atebion i’r pedwar cwestiwn canlynol:

A yw’r polisiau a’r canllawiau sydd ar waith yn galluogi staff i ddarparu gwasanaeth o safon uchel, gan ddiwallu anghenion pob plentyn?

Fel rhan o’r cynllun gwella yn dilyn arolwg Arolygiaeth Prawf EM Bae’r Gorllewin yn 2019, sefydlwyd grŵp gorchwyl i edrych ar holl bolisiau’r GCI a’u hadolygu. Cyflwynir unrhyw newidiadau, diweddariadau neu bolisiau newydd i’r bwrdd rheoli i’w hadolygu a’u cymeradwyo, ac mae polisiau cyfredol y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid yn gyfredol. Pan fydd y bwrdd yn cymeradwyo polisi newydd, caiff ei rannu â’r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid. Yn yr arolwg staff, dywedodd 52 y cant o’r ymatebwyr eu bod yn deall polisiau a gweithdrefnau’r GCI yn ‘dda iawn’ a dywedodd y 48 y cant arall eu bod yn ‘o lew’.

Mae’r gwasanaeth wedi datblygu protocolau a pholisiau ar y cyd gyda Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Castell-nedd Port Talbot lle mae’r ddarpariaeth gan bartneriaid yn cwmpasu’r ddau faes a/neu’n cael ei rhannu ar draws y ddau wasanaeth. Ceir polisiau ar gyfer y gwasanaethau plant a theuluoedd ehangach sy’n cwmpasu meysydd priodol sy’n ymwneud â diogelu a gwarchod y cyhoedd, gan gynnwys cyffuriau a phlant sydd ar goll neu wedi’u masnachu. Ceir canllawiau ar gyfer prosesau diogelu ac amddiffyn plant, sy’n nodi hyfforddiant gorfodol, canllawiau ar beth i’w wneud pan fydd pryderon a rôl barhaus y GCI o ran amddiffyn plant. Mae gan y GCI hefyd bolisiau sy’n ymwneud yn benodol â’r gwasanaeth, fel risg o niwed difrifol (ROSH), diogelwch a lles. Mae’r polisi hwn yn cynnwys gwybodaeth briodol i gefnogi rheoli risg a diogelwch, fel defnyddio ystod eang o ffynonellau, dull aml-asiantaeth o gynllunio a gweithdrefnau goruchwyllo rheolwyr.

Mae polisi Y2A (ieuenctid i oedolion) drafft ar gael ac mae’r GCI a’r gwasanaeth prawf wedi bod yn rhan o’r gwaith o’i ddatblygu. Mae’n amlinellu’n glir arferion da i helpu i drosglwyddo plant i wasanaethau oedolion, fel adnabod achosion yn gynnar, dull amlasiantaeth, a throsglwyddo hir a strwythuredig. Fodd bynnag, nodir nad yw’r polisi hwn yn cynnwys yn ddigonol y broses o drosglwyddo plant i’r ddalfa.

Mae pob polisi’n ymgorffori’r weledigaeth o ddull sy’n canolbwyntio ar y plentyn, gan bwysleisio pwysigrwydd gweld y plentyn yn gyntaf a theilwra’r ddarpariaeth i

ddiwallu ei anghenion. Yn ogystal, mae polisiau'n adlewyrchu pwysigrwydd ceisio ac ymateb i lais y plentyn a'i deulu. Fodd bynnag, nid yw'r polisiau'n ymdrin ag amrywiaeth, rhwystrau strwythurol nac anghymesuredd, ac nid yw'n glir sut mae'r gwasanaeth yn bwriadu mynd i'r afael â'r meysydd hyn a rhoi arweiniad clir i staff.

A yw amgylchedd(au) darparu'r TTI yn diwallu anghenion pob plentyn ac yn galluogi staff i ddarparu gwasanaeth o safon uchel?

Mae gan Wasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe fynediad at ddau adeilad cyngor, sef Canolfan Dynefor, sydd wedi'i lleoli yng nghanol dinas Abertawe, a'r ganolfan ymyrryd, mewn ardal ddiwydiannol ar y cyrion. Canolfan Dynefor yw canolfan weinyddol y staff, ond mae cyfleusterau ar gael i blant gael eu gweld. Fodd bynnag, mae'r rhan fwyaf o weithgareddau wedi'u rhaglennu'n digwydd yn y ganolfan ymyrryd.

Mae'r gwasanaeth yn dal i weithredu ar sail ymweliadau hanfodol yn unig ac mae cyfyngiadau llym ar fynediad i'r adeiladau presennol. Gall y ganolfan ymyrryd gynnig nifer o weithgareddau i blant ddatblygu sgiliau newydd a chymryd rhan mewn rhaglenni strwythuredig. Ar hyn o bryd mae mynediad wedi'i gyfyngu i chwech o bobl ar y tro, sy'n golygu mai dim ond ar gyfer un neu ddau o blant y mae hyn ar gael ar unrhyw un adeg. Mae plant risg uchel ac angen plant yn cael blaenoriaeth ar gyfer y cyfleuster hwn, ond mae'r cyfyngiadau ar niferoedd yn bryder. Mae staff yn dal i ddibynnu'n drwm ar ddulliau cysylltu rhithiol neu weld plant mewn lleoliadau eraill, ac efallai na fyddant bob amser yn gyfrinachol.

Mae'r cyfyngiadau o ran mynediad i eiddo addas yn effeithio ar ddarpariaeth arall yn y GCI. Er enghraifft, mae'r rhan fwyaf o gynadleddau gwneud iawn a chyfiawnder adferol yn cael eu cwblhau yn y ganolfan ymyrryd. Cynhelir cyfarfodydd panel drwy WhatsApp, sy'n herio i wirfoddolwyr oherwydd bod rhai aelodau o'r panel wedi cael trafferth gyda'r dechnoleg ac nid yw pob plentyn wedi cael ffonau; yn yr achosion hyn, mae llinellau tir wedi eu defnyddio.

Mae'r GCI yn gallu defnyddio cyfleusterau eraill i weld plant, fel cyfleusterau eraill y cyngor, gan gynnwys canolfannau cymunedol. Fodd bynnag, mae llawer o staff yn dweud bod mynediad at y cyfleusterau hyn yn anodd, er enghraifft, maent yn aml yn cael eu defnyddio gan wasanaethau eraill, a gofynnir i staff ddarparu sail resymegol cyn iddynt allu eu defnyddio.

Y neges gan Lywodraeth Cymru ar hyn o bryd yw gweithio gartref lle bo hynny'n bosibl a bu cyfyngiadau llym ar wasanaethau, sydd wedi ei gwneud yn anodd cael mynediad i adeiladau. Mae'n amlwg bod y GCI yn ceisio mynd i'r afael â'r mater hwn ac mae'n gweithio'n frwd gyda staff iechyd a diogelwch a'r undebau llafur i benderfynu pryd a sut y bydd yn gallu defnyddio'i safle i weld plant.

Er bod diogelwch staff a phlant yn hollbwysig, mae'r broses hon yn cymryd cryn amser, ac nid oes unrhyw eglurder ynghylch sut a phryd y bydd amgylchedd cyfrinachol addas ar gael i weld plant a gweithio gyda hwy.

Mae hyn wedi achosi dryswch i lawer o staff, sydd hefyd wedi disgrifio anghysonderau

mewn trefniadau rhwng gwasanaethau. Er enghraifft, er bod llawer yn dweud nad oeddent yn gallu gweld plant yn eu cartrefi na'u cludo mewn cerbydau, roeddent yn credu bod staff gofal cymdeithasol plant wedi gallu gwneud hyn. Mae anghenion plant a theluoedd sy'n defnyddio'r GCI yn gymhleth ac yn agored i niwed, ac mae'n hanfodol bod y rhain yn cael blaenoriaeth a bod cyfleusterau priodol ar gyfer cyswllt yn cael eu datblygu.

A yw'r systemau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) yn galluogi staff i ddarparu gwasanaeth o safon uchel, gan ddiwallu anghenion pob plentyn?

Mae'r GCI yn defnyddio system rheoli achosion ChildView ac mae gan staff fynediad at system gofal cymdeithasol y plant i hyrwyddo rhannu gwybodaeth. Mae cyfleuster i storio manylion dioddefwyr yn ddiogel ar y system. Mae gan y GCI fynediad hefyd at SharePoint lle gellir storio gwybodaeth ychwanegol am y plentyn a'r teulu. O ganlyniad i'r pandemig, cafodd yr holl staff, gan gynnwys y rheini sy'n gweithio yn y swyddfa fel arfer, liniaduron a ffonau symudol. Yn ein harolwg staff, dywedodd 71 y cant o'r ymatebwyr fod y TG a oedd ar gael wedi helpu i ddarparu gwasanaethau o ansawdd 'eithaf da' a'r 29 y cant arall yn 'dda iawn'.

Mae system rheoli achosion y GCI yn golygu bod modd cynhyrchu data rheoli perfformiad. Mae swyddog perfformiad y GCI yn dadansoddi data'n rheolaidd, ac yn cwblhau amrywiaeth o adroddiadau, gan gynnwys glanhau data bob mis (archwiliadau o'r system rheoli achosion), adroddiad deufisol y bwrdd rheoli, y grant plant a'r gymuned a datganiadau'r Comisiynywyr Heddlu a Throsedd (yn flynyddol), datganiadau data'r Bwrdd Cyfiawnder Ieuencid a'r cyfrifiad plant mewn angen. Mae adroddiadau dadansoddi perfformiad ad hoc hefyd, er enghraifft, cofnodi Covid-19, sgoriau RAG, amllder cyswllt a nodweddion digwyddiadau. Fel rhan o'r fframwaith sicrhau ansawdd, cynhelir cyfarfod perfformiad misol rhwng y rheolwr practis, yr arweinydd ymarfer a'r swyddog perfformiad. Mae hwn yn gyfle i adolygu'r dadansoddiad data ymhellach cyn ei rannu'n fisol gyda'r uwch dîm rheoli ac yn chwarterol gyda'r bwrdd rheoli.

A yw'r dadansoddi, y dystiolaeth a'r dysgu'n cael eu defnyddio'n effeithiol i sbarduno gwelliant?

Yn dilyn arolygiad Arolygiaeth Prawf EM o Fae'r Gorllewin a chreu gwasanaeth cyfiawnder ieuencid ar wahân yn Abertawe, datblygwyd cynllun gwella. Mae'n amlwg bod y GCI wedi nodi meysydd ffocws priodol i wella gwasanaethau ac wedi bod yn gweithio'n galed i gyrraedd y targedau. Mae'r cynllun gwella wedi cael ei adolygu'n rheolaidd gan y bwrdd, sydd wedi cefnogi'r GCI i gyflawni yn erbyn y targedau. Er bod y GCI wedi gwneud cynnydd yn amlwg, mae'n parhau i ddefnyddio'r cynllun gwella fel arf i ddadansoddi'r ddarpariaeth bresennol a sbarduno gwelliannau.

Mae'r GCI wedi ymrwymo i ddysgu a gwella'r gwasanaeth, er enghraifft, mae wedi defnyddio adroddiadau Arolygiaeth Prawf EM i ddysgu oddi wrth ymarfer a'i addasu. Mae'r gwasanaeth wedi datblygu fframwaith sicrhau ansawdd newydd, gyda'r arweinwyr ymarfer a'r rheolwr ymarfer yn sicrhau ansawdd ac yn samlo'n achlysurol. Mae archwiliadau achos llawn yn cael eu cwblhau sy'n canolbwyntio ar gofnodi yn y system rheoli achosion, asesiadau, cynlluniau, llais y plentyn, gweithredu, adolygu a dosbarthiadau risg, diogelwch a lles. Mae'r gwasanaeth hefyd wedi datblygu teclyn sicrhau ansawdd AssetPlus i gynorthwyo rheolwyr wrth iddynt adolygu a chydlofnodi asesiadau.

Mae'r GCI yn cynnal adolygiadau ac archwiliadau gyda gwasanaethau eraill ym maes gwasanaethau plant a theuluoedd. Er enghraifft, mae'r arweinwyr ymarfer ar gyfer diogelu ac ar gyfer camfanteisio ar blant yn cwblhau adolygiadau sicrhau ansawdd misol yn erbyn protocolau diogelu. Mae grŵp rheoli ansawdd a pherfformiad hefyd

yn edrych ar ganfyddiadau a dysgu o arolygiadau thematig, arolygu trefniadau amddiffyn plant ar y cyd (JICPA) a digwyddiadau difrifol.

Pan fydd y GCI wedi nodi meysydd i'w datblygu, mae wedi ymateb yn briodol, er enghraifft, mae'r prosesau adolygu achosion bellach yn cynnwys cyfarfodydd gyda'r plentyn, rhieni neu ofalwyr, a gweithwyr proffesiynol i adolygu'r cynnydd gyda'i gilydd. Yn ogystal, mae gweithdai staff wedi cael eu datblygu gyda meysydd thematig, gan gynnwys asesu a chynllunio risg a diogelwch.

Mae'r GCI wedi bod yn rhagweithiol wrth geisio barn plant a theuluoedd er mwyn gwella effeithiolrwydd y gwasanaeth. Fel rhan o'r broses archwilio, ymgynghorir â phlant a theuluoedd a rhennir eu barn yn y bwrdd a gydag ymarferwyr i oleuo datblygiad. Mae cynlluniau ehangach i blant fod yn rhan o'r broses recriwtio; maent wedi creu fideo i ychwanegu eu llais eu hunain ar gyfer y broses recriwtio ac mae eu barn yn cynnwys pwysoliad 25 y cant ar y penderfyniad terfynol ar gyfer ymgeisydd.

Amrywiaeth

Drwy gydol ein safonau, rydym yn disgwyl dull gweithredu personol ac ymatebol ar gyfer pob plentyn, sy'n cynnwys ystyried eu hamrywiaeth a'u nodweddion gwarchoddedig. Gall y ffactorau hynny ddylanwadu ar ein barn mewn safonau penodol. Yma, rydym yn cyflwyno crynodeb cyffredinol o'r agwedd tuag at amrywiaeth a welsom yn y TTI hwn.

Adeg yr arolygiad, merched oedd 20 y cant o'r baich achosion ac roedd plant o gefndiroedd du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig yn cyfrif am 17 y cant. Er bod y gwasanaeth yn ceisio teilwrio i anghenion y plentyn, mae'r meysydd allweddol hyn wedi'u hepgor o'i gynlluniau, ei bolisiau a'i brotocolau. Mae'r gwasanaeth hefyd wedi methu edrych ar sut mae'n ymateb i blant sydd â nodweddion gwarchoddedig. Mae'r diffygion hyn wedi cael effaith ganlyniadol ar gyflwyno'r gwasanaeth yn ehangach. Er enghraifft, nid yw'r grŵp staff presennol yn cynrychioli'r gymuned ehangach na charfan o blant, ac nid oes unrhyw gynlluniau i recriwtio a chadw tîm mwy amrywiol. Yn ogystal, nid yw staff wedi derbyn hyfforddiant i ddatblygu eu gwybodaeth am amrywiaeth, megis cymhwysedd diwylliannol.

Mae'n amlwg bod ymarferwyr yn ceisio teilwra gwasanaethau i ddiwallu anghenion y plant. Yn yr achosion a adolygwyd gennym ar gyfer parth dau, roedd ystyried anghenion amrywiaeth, yn enwedig mewn perthynas ag anghenion dysgu, yn gryf ar draws asesu, cynllunio a darparu. Fodd bynnag, ym mharth tri, roedd hyn yn llai cyson. Er bod ystod eang o wasanaethau, ychydig o dystiolaeth sydd o ddarpariaeth benodol i ddiwallu anghenion amrywiol pob plentyn.

2. Datrysiaidau yn y llys

Edrychwyd yn fanwl ar bum dedfryd gymunedol ac un ddedfryd o garchar a reolir gan y GCI. Gwnaethom hefyd gynnal chwe chyfweliad gyda'r rheolwyr achos perthnasol. Edrychwyd ar ansawdd asesu; cynllunio; gweithredu a darparu gwasanaethau; ac adolygu. Cafodd pob un o'r elfennau hyn eu harchwilio mewn perthynas â gwaith a wnaed i fynd i'r afael ag ymatal, cadw'r plentyn yn ddiogel a chadw pobl eraill yn ddiogel.

Roedd yr asesiad o ymatal a chadw'r plentyn yn ddiogel yn ddigonol mewn dros 80 y cant o'r achosion a adolygwyd gennym. Roedd yr asesiad o sut i gadw pobl eraill yn ddiogel yn ddigonol mewn pedwar o'r chwe achos; yr ardal â'r sgôr isaf sy'n rhoi'r sgôr ac felly roedd y sgôr gyffredinol ar gyfer asesu yn 'Dda'.

Roedd cynllunio ar gyfer ymatal yn gryf ym mhob un o'r chwe achos. Roedd cynllunio ar gyfer cadw'r plentyn yn ddiogel yn ddigonol mewn pedwar achos ond roedd cynllunio i gadw eraill yn ddiogel yn ddigonol mewn tri achos yn unig, gan roi'r sgôr gyffredinol ar gyfer cynllunio yn 'Angen gwella'.

Roedd y sgôr ar gyfer gweithredu a chyflawni yn 'Dda'. Ysgogwyd hyn gan yr ardal â'r sgôr isaf, cadw pobl eraill yn ddiogel, a oedd yn ddigonol mewn pedwar o'r chwe achos. O ran ymatal, roedd y chwe achos yn ddigonol, ac ar gyfer diogelwch y plentyn, roedd y ddarpariaeth yn ddigonol mewn pum achos. Mae adolygu wedi cael sgôr 'Rhagorol'. Roedd adolygu gweithgarwch mewn perthynas ag ymatal yn ddigonol ym mhob un o'r chwe achos; roedd cadw'r plentyn ac eraill yn ddiogel yn ddigonol mewn pump o'r chwe achos.

Ansawdd y gwaith ar ymatal oedd y maes perfformiad cryfaf ar draws ein safonau asesu, cynllunio, gweithredu ac adolygu, roedd yn ddigonol ym mhob achos a arolygwyd gennym. Roedd yn amlwg bod ymarferwyr yn cydnabod anghenion plant, yn deall eu heffaith ac yn teilwra'r ddarpariaeth i'w diwallu. Roedd cyfraniad gweithwyr proffesiynol eraill, ochr yn ochr â'r plentyn a'r rhieni neu'r gofalwyr, wedi bod yn gyson drwy'r amser. Defnyddiai'r GCI gyfarfodydd cynllunio ac adolygu i gynnwys yr holl weithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â'r plentyn, ac roedd cael y plentyn a'r rhieni neu'r gofalwyr a oedd yn bresennol yn hwyluso dull cydweithredol.

Cryfderau

- Roedd ymarferwyr yn ymwybodol o ymarfer sy'n seiliedig ar drawma; roeddent yn gallu nodi profiadau niweidiol yn ystod plentyndod a dadansoddi sut roedd y rhain yn effeithio ar blant.
- Roedd gan yr ymarferwyr ddealltwriaeth glir o ymatal ac roeddent yn gallu nodi, dadansoddi a chynllunio'n effeithiol i fynd i'r afael â'r ffactorau hyn. Roedd gweithredu yn targedu meysydd pryder ac yn adeiladu ar gryfderau a ffactorau amddiffynnol.
- Câi anghenion amrywiaeth y plant eu cydnabod a'u dadansoddi, gyda'r gwaith cynllunio a gweithredu wedi'i deilwra i ddiwallu'r anghenion hyn.
- Roedd gweithwyr proffesiynol, plant a rhieni neu ofalwyr yn ymwneud yn gyson ag asesu, cynllunio, gweithredu ac adolygu.
- Roedd adolygu ymatal, diogelwch y plentyn ac eraill yn gryfder. Roedd y gweithgaredd adolygu yn aml ac yn rhagweithiol.

Meysydd i'w gwella

- Mae angen i'r gwaith o asesu'r mesurau rheoli a'r ymyriadau angenrheidiol gael mwy o ddadansoddi er mwyn nodi'r mesurau sydd eu hangen i gadw pobl eraill yn ddiogel.
- Mae angen gwella'r gwaith o gynllunio i gadw pobl eraill yn ddiogel. Mae angen canolbwyntio mwy ar reolaethau, ymyriadau a threfniadau wrth gefn angenrheidiol a chynllunio ar eu cyfer er mwyn cadw pobl eraill yn ddiogel.
- Mae angen i gynlluniau i amddiffyn dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl fod yn gliriach gyda mesurau effeithiol i flaenoriaethu eu diogelwch yn eu lle.

Bydd gwaith gyda phlant a ddedfrydir gan y llysoedd yn fwy effeithiol os caiff ei dargedu, ei gynllunio a'i weithredu'n dda. Yn ein harolygiadau, rydym yn edrych ar sampl o achosion. Ym mhob un o'r achosion hynny, rydym yn archwilio yn erbyn pedair safon.

2.1. Asesiad

Mae'r asesiad yn seiliedig ar wybodaeth, yn ddadansoddol ac yn bersonol, ac mae'n cynnwys y plentyn a'i rieni neu ofalwyr.

Da

Mae ein sgôr ar gyfer asesu yn seiliedig ar y cwestiynau allweddol canlynol:

	% 'Ydy'
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gefnogi ymatal y plentyn?	100%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw'r plentyn yn ddiogel?	83%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw pobl eraill yn ddiogel?	67%

A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gefnogi ymatal y plentyn?

Ym mhob achos a arolygwyd, roedd yr ymarferwyr wedi ceisio a defnyddio gwybodaeth a oedd yn cael ei chadw gan asiantaethau eraill. Gwelsom fod hyn yn gwella eu dadansoddiad o barhad a dealltwriaeth o amgylchiadau'r plentyn. Mewn pump o'r chwe achos, roedd y dadansoddiad wedi ystyried ymddygiad troseddol, agweddau a chymhelliant y plentyn tuag at eu troseddu. Roedd y plentyn wedi cael ei gynnwys yn ystyrllon yn ei asesiad ym mhob achos, ac mewn pedwar o'r chwe achos, roedd rhieni a gofalwyr wedi cael eu cynnwys yn effeithiol.

Nododd un arolygydd:

"Mae'r ffactorau sy'n gysylltiedig ag ymatal y plentyn yn cael eu hegluro'n dda gyda'r teulu, Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth a'r defnydd o sylweddau'n cael eu hystyried. Mae dadansoddi'n ddigonol, gyda gwybodaeth ar gael o wasanaethau plant, rhieni a gwasanaethau eraill i ddeall ei agwedd a'i gyflwyniad."

Ym mhob un o'r chwe achos, roedd yr asesiadau wedi canolbwyntio ar gryfderau a ffactorau amddiffynnol y plentyn. Mewn pump o'r chwe achos, roedd asesiadau wedi dadansoddi materion amrywiaeth yn ddigonol, ac ym mhob un o'r chwe achos, ystyriwyd yr amgylchiadau personol, gan gynnwys cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn. Roedd ymarferwyr yn gallu adnabod anghenion unigol y plentyn a dadansoddi effaith y rhain, fel bod yn blentyn sy'n derbyn gofal.

A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw'r plentyn yn ddiogel?

Mewn pump o'r chwe achos, roedd yr asesiadau'n nodi ac yn dadansoddi risgiau i ddiogelwch a lles y plentyn yn glir. Mae'n amlwg o'r rhesymau dros yr achos bod gan ymarferwyr ddealltwriaeth dda o drama a phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod. Roedd y mewnwelediad hwn wedi golygu bod modd archwilio a dadansoddi canlyniadau andwyol posibl ar gyfer y plentyn yn fanwl. Roedd asesiadau wedi dadansoddi mesurau rheoli ac ymyriadau i gadw'r plentyn yn ddiogel mewn pedwar o'r chwe achos. Canfu'r arolygwyr fod y dosbarthiad diogelwch a lles yn rhesymol ym mhob achos a adolygwyd.

A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw pobl eraill yn ddiogel?

Mewn pedwar o'r chwe achos a adolygwyd gennym, roedd asesiadau wedi nodi, ac wedi dadansoddi ffactorau sy'n ymwneud â risgiau'r plentyn i eraill. Roedd yr asesiad yn seiliedig ar y ffynonellau gwybodaeth a oedd ar gael, gan gynnwys ymddygiad yn y gorffennol, euogfarnau a gwybodaeth a gedwir gan wasanaethau eraill.

Roedd pum achos yn gofyn am ddadansoddiad o reolaethau ac ymyriadau i reoli a lleihau'r risg o niwed a berir gan y plentyn. Fodd bynnag, dim ond mewn dau o'r achosion yr oedd hyn yn ddigonol. Nid oedd asesiadau wedi ystyried yr holl ymddygiad wrth bennu'r dosbarthiad.

2.2. Cynllunio

Mae'r cynllunio'n seiliedig ar wybodaeth, yn gyfannol ac yn bersonol, ac mae'n cynnwys y plentyn a'i rieni neu ofalwyr.

Angen gwella

Mae ein sgôr¹⁴ ar gyfer cynllunio yn seiliedig ar y cwestiynau allweddol canlynol:

	% 'Ydy'
A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gefnogi ymatal y plentyn?	100%
A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?	67%
A yw'r gwaith cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?	50%

¹⁴ Mae'r sgôr ar gyfer y safon yn cael ei yrru gan y sgôr isaf ar gyfer pob un o'r cwestiynau allweddol, a roddir mewn band sgorio, ac a nodir mewn print trwm yn y tabl. Gweler Atodiad 2 am esboniad manylach.

A yw'r cynllunio'n canolbwyntio ar gefnogi ymatal y plentyn?

Roedd cynllunio ar gyfer ymatal yn ddigonol ym mhob un o'r chwe achos. Mewn pum achos, roedd cynllunio'n rhoi sylw priodol i anghenion amrywiaeth ac ym mhob un o'r chwech roedd yn ystyried amgylchiadau personol y plentyn, gan gynnwys eu cydestun teuluol a chymdeithasol ehangach. Mewn sawl un o'r achosion, cynhaliwyd cyfarfodydd cynllunio gyda'r plentyn ac roeddent yn ymwneud yn weithredol â'r gwaith o bennu targedau cyraeddadwy. Nododd un arolygydd:

"Mae'r cynllun yn gymesur â hyd yr ymyriad 12 mis. Roedd y person ifanc yn rhan o gyfarfod cynllunio ac roedd yn gwbl ymwybodol ac yn llawn cymhelliant i gydymffurfio ag amrywiol elfennau'r gorchymyn. Roedd y cynllun ar gyfer ymatal yn cynnwys gwaith ar ymddygiad troseddol, gwaith gyda dioddefwyr a rheoli emosiynau. Roedd hefyd yn amlwg bod angen i'r plentyn fynychu'r ganolfan ymyrraeth ddwywaith yr wythnos. Defnyddiwyd gofyniad gweithgaredd yr YRO yn greadigol, felly gallai hyn helpu'r plentyn i astudio ar gyfer ei TGAU Mathemateg."

Ym mhob achos, roedd y cynllunio'n seiliedig ar gryfderau ac wedi ystyried ffactorau amddiffynnol. Yn y tri achos lle'r oedd dioddefwyr amlwg, roedd pob un wedi rhoi ystyriaeth ddigonol i anghenion a dymuniadau'r dioddefwr.

A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?

Roedd y cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel mewn pedwar o'r chwe achos.

Mewn pum achos, roedd y cynllunio'n hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn yn ddigonol, gan fynd i'r afael â risgiau posibl. Nododd yr arolygwyr fod cynllunio'n gydweithredol gydag asiantaethau eraill. Lle bo'n briodol, trafodwyd achosion mewn fforymau aml-asiantaeth i sicrhau bod yr holl gynlluniau'n cael eu halinio a'u bod yn glir. Roedd cynllunio i nodi'r trefniadau wrth gefn angenrheidiol yn effeithiol mewn tri o'r chwe achos.

A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?

Dim ond mewn tri achos yr oedd cynllunio i gadw pobl eraill yn ddiogel yn ddigonol. Yn gadarnhaol, mewn pum achos roedd cynllunio wedi cynnwys asiantaethau eraill lle'r oedd hynny'n briodol. Fodd bynnag, roedd pedwar achos yn gofyn am gynllunio i gadw dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl yn ddiogel, ond dim ond mewn un achos yr oedd hyn yn ddigonol. Nid oedd y mesurau rheoli a'r ymyriadau angenrheidiol i hyrwyddo diogelwch pobl eraill yn ddigonol mewn tri achos. Canfu'r arolygwyr nad oedd y trefniadau wrth gefn yn mynd i'r afael â'r holl risgiau posibl ac mai dim ond mewn dau o'r chwe achos yr oeddent yn effeithiol. Roedd yn amlwg o'r rhesymau dros yr achos bod angen teilwrio'r cynlluniau wrth gefn i'r plentyn ac amlinellu'n glir y camau priodol pe bai ffactorau risg yn newid. Nododd un arolygydd:

"Nid yw rheolaethau allanol wedi cael eu hystyried. Er enghraifft, sut bydd gweithgareddau/cysylltiadau'r plentyn yn y gymuned yn cael eu monitro hyd yn oed gyda chyfnod sylweddol o ymatal. Nid oes unrhyw gamau wedi'u cynllunio os bydd newidiadau i'r risg, ac nid yw'r arian wrth gefn yn yr achos yn ddigonol."

2.3. Gweithredu a darparu

Mae gwasanaethau cydlynol, personol ac o ansawdd uchel sy'n canolbwyntio ar y plentyn yn cael eu darparu, gan ymgysylltu â'r plentyn a'i helpu.

Da

Mae ein sgôr ar gyfer gweithredu a chyflawni yn seiliedig ar y cwestiynau allweddol canlynol:

	% 'Ydy'
A yw'r gwaith o weithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi ymatal y plentyn yn effeithiol?	100%
A yw'r gwaith o weithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi diogelwch y plentyn yn effeithiol?	83%
A yw gweithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi diogelwch pobl eraill yn effeithiol?	67%

A yw'r gwaith o weithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi ymatal y plentyn yn effeithiol?

Roedd cyflawni ar gyfer ymatal yn cael sgôr uchel iawn ym mhob cwestiwn prydlon, lle roedd hynny'n briodol, ac roedd yn ddigonol ym mhob un o'r chwe achos. Roedd yn hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer integreiddio, yn darparu gwasanaethau a oedd yn fwyaf tebygol o gefnogi ymatal ac yn adeiladu ar gryfderau a ffactorau amddiffynol y plentyn. Ym mhob achos, roedd y ddarpariaeth wedi ystyried ffactorau amrywiaeth a chyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn. Rhoddwyd digon o sylw i annog a galluogi cydymffurfiaeth.

A yw'r gwaith o weithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi diogelwch y plentyn yn effeithiol?

Roedd darparu gwasanaethau i gefnogi diogelwch y plentyn yn effeithiol mewn pum o'r chwe achos. Mewn pum achos, roedd y ddarpariaeth yn hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn. Roedd cynnwys a chydlynu gwasanaethau eraill yn effeithiol mewn pum achos. Roedd yn amlwg bod yr ymarferwyr wedi bod yn rhagweithiol wrth weithio a chysylltu â gwasanaethau eraill i gadw'r plentyn yn ddiogel. Nododd un arolygydd:

"O ffeil yr achos, mae'n ymddangos bod llawer o waith wedi'i wneud i gadw'r person ifanc yn ddiogel. Dogfennu ChildView, rhannu gwybodaeth yn gyson rhwng y GTI [y gwasanaeth troseddau ieuencid], y gwasanaethau plant, yr heddlu a'r cartref gofal. Mae cyfarfodydd gweithwyr proffesiynol bob pythefnos wedi cael eu cynnal yn ystod y rhan fwyaf o'r drefn. Cedwir cofnodion o amrywiol gyfarfodydd sy'n cynnwys ymddygiad peryglus a chyfarfodydd Misper [unigolyn ar goll] ar ffeil. Mae'r cyfarfodydd hyn yn nodi pa gamau sy'n cael eu cymryd a pha gamau sydd wedi cael eu cymryd i gadw'r person ifanc yn ddiogel, er enghraifft, i'r heddlu ddod i gyfarfod pob gweithiwr proffesiynol er mwyn gallu rhannu'r holl wybodaeth yn brydlon."

A yw gweithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi diogelwch pobl eraill yn effeithiol?

Roedd y ddarpariaeth i gefnogi diogelwch pobl eraill yn effeithiol mewn pedwar o'r chwe achos. Roedd darparu gwasanaethau i reoli a lleihau'r risg o niwed yn ddigonol mewn pedwar achos. Roedd yn amlwg o sail resymegol yr achos bod y GCI yn rhagweithiol wrth weithio gyda gwasanaethau eraill, a oedd yn cynnwys rhannu gwybodaeth yn rheolaidd a mynychu cyfarfodydd aml-asiantaeth. Roedd pum achos yn gofyn am ystyriaeth o ddiodefwyr gwirioneddol a diodefwyr posibl ac roedd hyn yn ddigonol mewn tri ohonynt. Nododd un arolygydd:

“Nid oedd diodefwyr y trosedd yn dymuno cael unrhyw gyswllt pellach gan y GCI, ac nid oedd y plentyn yn ei adnabod. Fodd bynnag, cwblhawyd sesiynau i gynyddu ymwybyddiaeth o'r diodefwyr a dealltwriaeth y plentyn o ddifrifoldeb ei ymddygiad.”

2.4. Adolygu

Mae adolygu cynnydd yn seiliedig ar wybodaeth, yn ddadansoddol ac yn bersonol, gan gynnwys y plentyn a'i rieni neu ofalwyr.

Rhagorol

Mae ein sgôr¹⁵ ar gyfer adolygu yn seiliedig ar y cwestiynau allweddol canlynol:

	% 'Ydy'
A yw adolygu yn canolbwyntio'n ddigonol ar gefnogi ymatal y plentyn?	100%
A yw adolygu'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?	83%
A yw adolygu'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?	83%

A yw adolygu yn canolbwyntio'n ddigonol ar gefnogi ymatal y plentyn?

Roedd adolygu gweithgarwch gyda golwg ar ddyfalbarhad yn effeithiol ym mhob un o'r chwe achos, ac ym mhob achos, cafwyd adolygiad ysgrifenedig ffurfiol. Nododd yr arolygwyr fod adolygu gweithgarwch yn rhagweithiol, gan ymateb i newidiadau mewn amgylchiadau a bod addasiadau'n cael eu gwneud wedyn i ddiwallu anghenion yr achos. Ym mhob un o'r chwe achos, roedd yr adolygiad yn adeiladu ar gryfderau a ffactorau amddiffynnol y plentyn. Ym mhob un o'r chwe achos, roedd ymarferwyr wedi cynnwys y plentyn a'r rhiant, roedd y dull cydweithredol hwn yn galluogi i'r gweithgaredd adolygu gael ei gyd-gynhyrchu, gyda llais y plentyn yn ganolog.

A yw adolygu'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?

Mewn pump o'r chwe achos, roedd adolygu wedi canolbwyntio'n effeithiol ar gadw'r plentyn yn ddiogel. Roedd pedwar achos yn gofyn am ganfod a dadansoddi

¹⁵ Mae'r sgôr ar gyfer y safon yn cael ei yrru gan y sgôr isaf ar gyfer pob un o'r cwestiynau allweddol, a roddir mewn band sgorio, ac a nodir mewn print trwm yn y tabl. Gweler Atodiad 2 am esboniad manylach.

newidiadau mewn ymatal, a chafwyd bod hynny'n ddigonol mewn tri achos. Mewn pum achos, roedd yr adolygiad wedi cael mewnbwn angenrheidiol gan asiantaethau eraill, gwelsom fod hyn yn cael ei gofnodi'n gyson a bod tystiolaeth o gynnydd yn yr achos. Disgrifiodd un arolygydd:

“Mae'r cyfathrebu gan y rheolwr achos gyda chydweithwyr a'r panel yn dystiolaeth dda ac mae'n dangos llawer o feddwl ynghylch y ffordd orau o ddiwallu anghenion a chefnogi'r plentyn. Ceir tystiolaeth o hyn [yn] hyd a lled cynllunio gadael, yn seiliedig ar farn y plentyn a'r fam yn cael ei chlywed a'i weithredu.”

A yw adolygu'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?

Roedd yr adolygiad yn canolbwyntio'n effeithiol ar gadw pobl eraill yn ddiogel mewn pump o'r chwe achos. Canfu'r arolygwyr fod adolygu gweithgarwch yn cynnwys plant, rhieni neu ofalwyr a gwasanaethau eraill. Roedd hefyd yn gyson ac yn weithredol drwy gydol y datrysiadau, yn hytrach nag aros am amserlenni adolygu neu gerrig milltir. Dywedodd un arolygydd:

“Mae'r rheolwr achos yn adolygu'r risg o niwed yn rheolaidd o ystyried amgylchiadau a datgeliadau'r plentyn tra yn y ddalfa. Nodwyd o edrych ar gofnodion achosion fod trafodaethau proffesiynol ynghyd â gwybodaeth yn cael eu rhannu mewn cyfarfod amlasiantaethol ar gyffuriau gan weithiwr camddefnyddio sylweddau.”

3. Delio ag achosion y tu allan i'r llys

Archwiliwyd naw achos a oedd yn cael eu rheoli gan y GCI a oedd wedi cael eu cwblhau y tu allan i'r llys. Roedd y rhain yn cynnwys un rhybuddiad ieuencid ac wyth penderfyniad cymunedol.

Cyfwelwyd y rheolwyr achos yn y naw achos.

Bu i ni archwilio ansawdd asesu; cynllunio; a gweithredu a darparu gwasanaethau. Cafodd pob un o'r elfennau hyn eu harchwilio mewn perthynas â gwaith a wnaed i fynd i'r afael ag ymatal, gweithio i gadw'r plentyn yn ddiogel a gweithio i gadw pobl eraill yn ddiogel. Mae angen i ansawdd y gwaith a wneir ar gyfer pob ffactor fod yn uwch na throthwy penodedig ar gyfer pob agwedd ar oruchwyliaeth i gael ei ystyried yn foddhaol.

Buom hefyd yn arolygu ansawdd y polisi a'r ddarpariaeth sydd ar waith ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys, gan ddefnyddio tystiolaeth o ddogfennau, cyfarfodydd a chyfweiliadau.

Roedd yr asesiad yn ystyried bod hyn yn 'Annigonol'. Fodd bynnag, roedd asesiad unigol o ymatal yn ddigonol mewn wyth o'r naw achos. Roedd y sgôr gyffredinol yn seiliedig ar asesiad o sut i gadw eraill yn ddiogel, a oedd yn effeithiol mewn dim ond pedwar o'r naw achos.

Yn gyffredinol, roedd cynllunio'n cael ei ystyried yn 'Annigonol'. Roedd cynllunio ar gyfer ymatal yn ddigonol mewn saith achos. Fodd bynnag, roedd cynllunio i gadw'r plentyn yn ddiogel yn ddigonol mewn tri o'r naw achos yn unig ac roedd cynllunio i gadw eraill yn ddiogel yn effeithiol mewn pedwar achos.

Er bod y ddarpariaeth i gefnogi ymatal yn ddigonol mewn chwe achos, dim ond mewn pedwar o'r naw achos yr oedd gweithredu a darparu i gadw'r plentyn yn ddiogel ac i gadw eraill yn ddiogel yn effeithiol, gan arwain at sgôr 'Annigonol' yn gyffredinol.

Mae ansawdd y polisi a'r ddarpariaeth sydd ar waith ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys wedi cael ei sgorio fel 'Angen gwella'.

Roedd yr asesiad o ymatal a sut i gadw'r plentyn yn ddiogel yn gryf yn y rhan fwyaf o achosion. Fodd bynnag, nid oedd asesu risg o niwed yn dadansoddi'r holl wybodaeth oedd ar gael yn effeithiol er mwyn canfod a deall risgiau posibl y plentyn. Nid oedd anghenion amrywiaeth y plentyn wedi'u nodi na'u dadansoddi'n effeithiol, a oedd yn effeithio ar gynllunio a darparu i'w diwallu. Roedd anghenion a dymuniadau'r dioddefwyr wedi cael eu hystyried yn briodol wrth asesu a chynllunio. Fodd bynnag, roedd cynllunio a darparu i gadw dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl yn ddiogel yn aneffeithiol. Yn ogystal, nid oedd y trefniadau wrth gefn i fynd i'r afael ag unrhyw gynnydd yn y risgiau i'r plentyn ac oddi wrtho yn glir nac yn gadarn.

Ar gyfer dewis achosion parth tri, rhaid i'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid ddarparu manylion yr holl

achosion o ddatrysiadau y tu allan i'r llys, y detholir sampl achosion ohonynt. Rydym yn cydnabod bod y GCI wedi profi absenoldebau staff sylweddol yn ystod y cyfnod enghreifftiol hwn, a bod llai o gapasiti wedi cael rhywfaint o effaith ar yr achosion rydym wedi'u hadolygu.

Cryfderau

- Roedd yr asesiad o ymatal a sut i gadw'r plentyn yn ddiogel yn effeithiol ac roedd wedi defnyddio ffynonellau gwybodaeth eraill, gan gynnwys cyswllt uniongyrchol â gwasanaethau eraill.
- Mae cynllunio wedi nodi'n gyson yr ymyriadau a'r gwasanaethau mwyaf priodol i fynd i'r afael â ffactorau ymatal.
- Roedd anghenion a dymuniadau dioddefwyr a chyfleoedd ar gyfer cyfiawnder adferol wedi cael eu hystyried wrth asesu a chynllunio.
- Roedd plant a rhieni neu ofalwyr yn cael eu cynnwys yn ystyrlon yn y broses asesu a chynllunio.
- Roedd protocol ar y cyd â'r heddlu'n amlwg yn argymhell dargyfeirio a defnyddio datrysiadau y tu allan i'r llys.
- Roedd amserlenni clir ar gyfer cysylltu â'r plentyn, y teulu neu'r gofalwyr a'r dioddefwr, asesu a chwblhau'r adroddiad a'i gyflwyno yn y ganolfan. Roedd y penderfyniad ar gyfer y gwarediad a'i weithredu yn amserol.

Meysydd i'w gwella

- Mae angen rhoi mwy o ystyriaeth i amrywiaeth plant fel y gellir canfod unrhyw anghenion, eu dadansoddi a'u defnyddio i lywio'r gwaith o gynllunio a gweithredu.
- Mae angen defnyddio'r holl wybodaeth berthnasol, gan gynnwys ymddygiad blaenorol ac asesiadau gan wasanaethau eraill, wrth bennu'r risg bosibl o niwed i eraill.
- Mae angen nodi trefniadau wrth gefn ar gyfer cadw'r plentyn ac eraill yn ddiogel, yn gadarn ac yn effeithiol wrth benderfynu ar gamau priodol os bydd y risg yn cynyddu.
- Mae angen i ymarferwyr ymgynghori a chynnwys gwasanaethau eraill i helpu i gadw'r plentyn yn ddiogel ac yn effeithiol wrth reoli risg.
- Mae angen rhoi mwy o sylw a ffocws i ddioddefwyr gwirioneddol a phosibl er mwyn hyrwyddo eu diogelwch.
- Nid oes gan drefniadau presennol y ganolfan gyfrifoldeb lefel uwch priodol o'r GCI i gefnogi goruchwyliaeth, her a thrafodaethau iach.
- Mae angen i'r dadansoddiad o berfformiad fod yn fwy manwl er mwyn darparu gwybodaeth fanwl am y plant sy'n cael eu datrysiadau y tu allan i'r llys. Mae angen rhannu'r canfyddiadau allweddol a'r hyn a ddysgwyd o hyn yn barhaus gyda'r bwrdd a'r rhai sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau ar y ganolfan.
- Nid oes canllawiau na strategaeth benodol ar gyfer plant sydd ag anghenion amrywiaeth a/neu sy'n cael eu gorgynrychioli.

Bydd gwaith gyda phlant sy'n derbyn datrysiadau y tu allan i'r llys yn fwy effeithiol os caiff ei dargedu, ei gynllunio a'i weithredu'n dda. Yn ein harolygiadau, rydym yn edrych ar sampl o achosion. Ym mhob un o'r achosion hynny, rydym yn archwilio yn erbyn pedair safon.

3.1. Asesiad

Mae'r asesiad yn seiliedig ar wybodaeth, yn ddadansoddol ac yn bersonol, ac mae'n cynnwys y plentyn a'i rieni neu ofalwyr.

Annigonol

Mae ein sgôr ar gyfer asesu yn seiliedig ar y cwestiynau allweddol canlynol:

	% 'Ydy'
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gefnogi ymatal y plentyn?	89%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw'r plentyn yn ddiogel?	78%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw pobl eraill yn ddiogel?	44%

A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gefnogi ymatal y plentyn?

Roedd yr asesiad wedi dadansoddi'r ymatal yn ddigonol mewn wyth o'r naw achos a arolygwyd gennym. Ym mhob achos, canfu'r arolygwyr fod yr asesiadau'n gynhwysfawr, gan roi golwg fanwl ar ymddygiad, aeddfedrwydd a chymhelliant y plentyn. Mewn wyth achos, roedd yr asesu wedi canolbwyntio ar gryfderau a ffactorau amddiffynnol y plentyn, dywedodd un arolygydd:

"Mae'r rheolwr achos yn deall ac yn dogfennu rhwystrau strwythurol i'r plentyn. Mae yna gydnabyddiaeth o'r ffactorau amddiffynnol ym mywyd y plentyn yn ogystal â'i gryfderau. Rwy'n cael dealltwriaeth o'r plentyn drwy asesu wrth i wybodaeth gael ei chasglu ganddo ef a'i fam, yn ogystal â gwasanaethau sydd wedi bod yn ymwneud yn hanesyddol â chefnogi ac ymateb i anghenion iechyd."

Er bod pob achos wedi ystyried amgylchiadau personol, dim ond pum achos oedd wedi dadansoddi anghenion amrywiaeth y plentyn yn briodol. Nododd yr arolygwyr fod ymarferwyr yn rhagweithiol wrth gysylltu â gwasanaethau eraill a'u bod wedi cynnwys y plentyn a'r rhieni neu'r gofalwyr yn ystyrllon er mwyn gwella eu dadansoddiad. Roedd gan saith achos ddiodefwrwr amlwg, ac roedd asesiad mewn chwech o'r rhain wedi ystyried eu hanghenion, eu dymuniadau a'u cyfleoedd ar gyfer cyfiawnder adferol.

A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw'r plentyn yn ddiogel?

Mewn saith o'r naw achos, roedd yr asesiad wedi dadansoddi'n effeithiol sut i gadw'r plentyn yn ddiogel. Ym mhob un o'r naw achos, roedd dosbarthiad diogelwch a lles y rheolwr achos yn rhesymol. Mewn saith achos, roedd yr asesiadau'n nodi ac yn dadansoddi risgiau i ddiogelwch a lles y plentyn yn glir. Roedd yn amlwg bod gan ymarferwyr ddealltwriaeth dda o ymlyniad, trawma a phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod, a sut y gall y rhain effeithio ar les plentyn. Dywedodd un arolygydd:

"Rwy'n cytuno â dosbarthiad risg ganolig diogelwch a lles y rheolwr achos. Mae'r adroddiad i'r ganolfan yn gynhwysfawr yn y maes hwn. Mae'n darparu rhesymeg glir ar gyfer y dyfarniad hwn. Dywedodd y rheolwr achos eu bod yn poeni am y risg o gamfanteisio gan ddylanwadau negyddol yn y gymuned leol. Maent hefyd wedi sôn am blentyndod anodd y person ifanc a chefnidir trawmatig."

A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw pobl eraill yn ddiogel?

Dim ond mewn pedwar o'r naw achos y dadansoddwyd sut i gadw pobl eraill yn ddiogel yn ddigonol. Gan fod hyn yn llai na 50 y cant o'r achosion a adolygwyd gennym, mae wedi arwain at sgôr gyffredinol 'Annigonol' ar gyfer asesu. Dim ond mewn tri o'r naw achos yr oedd cofnod ysgrifenedig clir o'r asesiad er mwyn cadw pobl eraill yn ddiogel. Roedd yr asesiad yn nodi ac yn dadansoddi'r risg o niwed a berir gan y plentyn mewn dau yn unig o'r wyth achos perthnasol. Canfu'r arolygwyr fod angen edrych yn fanylach ar ymddygiad hysbys neu amheus arall wrth benderfynu ar niwed posibl yn y dyfodol, nododd un arolygydd:

"Yr oedd y prif drosedd yn ymosodiad ac mae hanes o ymddygiad o'r fath gan y plentyn ... Er bod y RoSH canolig yn briodol, nid oes dadansoddiad digonol o ba mor agos yw'r risgiau ac ystyried cyd-destun ymddygiad. Nid yw'r sbardunau i'r trosedd a'r ymddygiadau ehangach yn cael eu harchwilio."

Roedd dosbarthiad y risg o niwed difrifol yn rhesymol mewn chwe achos. Mewn dau o'r achosion lle canfuwyd bod hyn yn afresymol, roedd asesu wedi tanamcangyfrif y risg. Mewn un achos, roedd yr asesiad yn nodi bod y plentyn yn risg isel, ond roedd adroddiad y ganolfan yn nodi 'canolig'.

3.2. Cynllunio

Mae'r cynllunio'n seiliedig ar wybodaeth, yn ddadansoddol ac yn bersonol, ac mae'n cynnwys y plentyn a'i rieni neu ofalwyr.

Annigonol

Mae ein sgôr¹⁶ ar gyfer cynllunio yn seiliedig ar y cwestiynau allweddol canlynol:

	% 'Ydy'
A yw'r cynllunio'n canolbwyntio ar gefnogi ymatal y plentyn?	78%
A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?	33%
A yw'r gwaith cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?	44%

A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gefnogi ymatal y plentyn?

Roedd y cynllunio'n canolbwyntio ar gefnogi ymatal yn effeithiol ac roedd yn gymesur â'r penderfyniad mewn saith o'r naw achos. Canfu'r arolygwyr fod y cynllunio'n seiliedig ar gryfderau, wedi'i deilwra a'i gydgyhyrchu gyda'r plentyn a'r rhieni neu'r gofalwyr. Mae'r dull hwn wedi galluogi dilyniannu ac adnabod y gwasanaethau mwyaf priodol i gefnogi ymatal. Cofnododd un arolygydd:

"Mae'r cynllun i fynd i'r afael ag ymatal wedi cael ei ystyried yn ofalus. Mae gan y plentyn broblemau ymlyniad sylweddol, a chytunwyd y byddai'r ymyriad yn cael ei wneud gan staff a oedd eisoes yn gweithio gyda'r plentyn. Er bod y plentyn sy'n derbyn gofal wedi'i leoli y tu allan i'r ardal, roedd gan TTI Abertawe gyfrifoldeb dros

¹⁶ Mae'r sgôr ar gyfer y safon yn cael ei yrru gan y sgôr isaf ar gyfer pob un o'r cwestiynau allweddol, a roddir mewn band sgorio, ac a nodir mewn print trwm yn y tabl. Gweler Atodiad 2 am esboniad manylach.

yr achos. Roedd y cynllun yn cynnwys y plentyn yn ysgrifennu dau lythyr ymddiheuro at ei ddioddefwyr; yn parhau â gweithgareddau dargyfeirio (a oedd eisoes wedi dechrau drwy atgyfeiriad atal) ac yn gwneud gwaith gyda gweithiwr arbenigol o'r cartref gofal ynghylch troseddu a chanlyniadau. Roedd y plentyn yn ymwybodol o'r cynllun ac yn llawn cymhelliant i gydymffurfio ag ef."

Roedd gan saith achos ddioddefwyr amlwg, ac roedd pump o'r cynlluniau hyn wedi rhoi digon o sylw i'w hanghenion a'u dymuniadau. Nododd un arolygydd:

"Gwaith da sy'n ymwneud â dioddefwyr yn yr achos hwn. Tystiolaeth glir yng nghofnodion yr achos o'r hyn a wnaed a chan bwy, gyda barn y dioddefwr yn cael ei chlywed gan y Swyddog Cyswllt Dioddefwyr a bod hyn yn cyfrannu at gynllunio ar gyfer yr achos yng nghyfarfod y ganolfan. (Noder hefyd y canlyniad o'r ganolfan yn cael ei gyfleu i fam y dioddefwr, yn ôl y dymuniad a fynegwyd.)"

A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?

Roedd y cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel mewn tri o'r naw achos yn unig. Nododd yr arolygydd, lle'r oedd cynlluniau wedi'u creu, nad oedd y rhain yn cynnwys manylion penodol ynghylch yr hyn yr oedd angen ei wneud i fynd i'r afael â'r risgiau i'r plentyn. Roedd angen cynnwys gwasanaethau eraill yn y gwaith cynllunio mewn chwe achos ac roedd yn ddigonol mewn pedwar. Fodd bynnag, nid oedd cynlluniau a ddatblygwyd gan yr ymarferwyr bob amser yn amlinellu rolau gwasanaethau eraill. Disgrifiodd un arolygydd:

"Does dim cynllun go iawn ar waith i gadw'r person ifanc yn ddiogel. Mae adran cynllunio a llwybrau AssetPlus yn nodi'n fras bod angen i'r plentyn weithio gyda gweithwyr proffesiynol. Dywedodd hefyd fod angen i'r plentyn weithio gyda'r gweithiwr camddefnyddio sylweddau. Fodd bynnag, asesir bod y plentyn yn uchel [o ran risg] ac roedd angen cynllun cadarn a chynhwysfawr. Dylai fod wedi cofnodi'r holl asiantaethau cysylltiedig (mae eraill yn cynnwys Barnardo's a CAMHS) a sut y byddai'r rhain yn gweithio'n effeithiol ac yn cyfathrebu gyda'i gilydd."

Roedd angen trefniadau wrth gefn angenrheidiol i gadw'r plentyn yn ddiogel mewn saith achos ond roeddent yn ddigonol mewn un yn unig. Roedd yn amlwg nad oedd gweithredoedd a rolau gwasanaethau eraill, pe bai'r risg yn cynyddu, yn cael eu hystyried yn effeithiol.

A yw'r gwaith cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?

Dim ond mewn pedwar o'r naw achos yr oedd cynllunio a oedd yn canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel yn ddigonol. Mewn tri achos, roedd y risg o niwed wedi'i thanamcangyfrif ac roedd hyn wedi effeithio ar ddatblygu cynlluniau priodol. Nododd un arolygydd:

"Yn cael ei asesu'n anghywir fel risg isel, dim ymyriad yn cael ei gynnig ac felly dim cynllun ar waith ynghylch sut i gadw pobl eraill yn ddiogel. Gallai'r gwaith ar ymddygiad troseddol fod wedi'i gysylltu â gwaith diogelu'r cyhoedd."

Roedd angen cynllunio i hyrwyddo diogelwch pobl eraill a mynd i'r afael â ffactorau sy'n gysylltiedig â risg o niwed mewn chwe achos ond mewn dau yn unig yr oedd yn effeithiol. Nododd yr arolygydd fod angen cofnodi rolau a chamau gweithredu gwasanaethau eraill yn gliriach er mwyn cefnogi'r gwaith o reoli risg. Roedd angen i

saith achos roi sylw i bryderon penodol mewn perthynas â dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl, ond dim ond mewn dau achos yr oedd hyn yn effeithiol. Roedd sail resymegol yr achos yn nodi nad oedd cynlluniau wrth gefn effeithiol wedi cael eu cwblhau bob amser. Felly, nid oedd y camau yr oedd angen eu cymryd i fynd i'r afael â newidiadau mewn risg yn hysbys.

3.3. Gweithredu a darparu

Mae gwasanaethau cydlynol, personol ac o ansawdd uchel sy'n canolbwyntio ar y plentyn yn cael eu darparu, gan ymgysylltu â'r plentyn a'i helpu.

Annigonol

Mae ein sgôr¹⁷ ar gyfer gweithredu a chyflawni yn seiliedig ar y cwestiynau allweddol canlynol:

	% 'Ydy'
A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn cefnogi ymatal y plentyn yn effeithiol?	67%
A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn cefnogi diogelwch y plentyn yn effeithiol?	44%
A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn cefnogi diogelwch pobl eraill yn effeithiol?	44%

A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn canolbwyntio'n ddigonol ar gefnogi ymatal y plentyn?

Roedd darparu gwasanaeth i gefnogi ymatal yn effeithiol mewn chwech o'r naw achos. Roedd darparu gwasanaethau sydd fwyaf tebygol o gefnogi ymatal, gyda digon o sylw i ddilyniannu ac amserlenni, yn ddigonol mewn chwe achos. Canfu'r arolygwyr fod ymarferwyr yn fedrus wrth ddatblygu a chynnal perthynas gadarnhaol gyda phlant a rhieni neu ofalwyr. Roedd hyn yn cefnogi ac yn annog ymgysylltu â'r GCI.

Dim ond mewn pedwar o'r naw achos yr oedd y ddarpariaeth yn ystyried anghenion y plentyn o ran amrywiaeth. Mewn saith achos, roedd y gweithredu wedi ystyried cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn. Mewn chwe achos, roedd y ddarpariaeth yn hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer integreiddio cymunedol a mynediad at wasanaethau prif ffrwd.

A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?

Dim ond mewn pedwar o'r naw achos yr oedd y ddarpariaeth i gadw'r plentyn yn ddiogel yn effeithiol. Roedd angen cynnwys gwasanaethau eraill i gadw'r plentyn yn ddiogel mewn saith achos ond mewn dau achos yn unig yr oedd hyn yn ddigonol. Un thema ar draws yr achosion oedd diffyg cyswllt parhaus a chyfranogiad

¹⁷ Mae'r sgôr ar gyfer y safon yn cael ei yrru gan y sgôr isaf ar gyfer pob un o'r cwestiynau allweddol, a roddir mewn band sgorio, ac a nodir mewn print trwm yn y tabl. Gweler Atodiad 2 am esboniad manylach.

gwasanaethau eraill, yn enwedig pan oedd angen gwirio'r amgylchiadau i sicrhau diogelwch y plentyn. Nododd un arolygydd:

“Nid yw'r ymyriad wedi cael ei gydlynu na'i gynllunio'n ddigonol. Nid oes cyfarfodydd proffesiynol nac unrhyw oruchwyliaeth uwch reolwyr wedi bod ar waith i reoli'r risg yn effeithiol. Allwn i ddim dod o hyd i unrhyw ran gan yr heddlu.”

A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?

Dim ond mewn pedwar o'r naw achos yr oedd y ddarpariaeth i gadw pobl eraill yn ddiogel yn effeithiol. Canfu'r arolygwyr fod angen mwy o gydlynu a rhannu gwybodaeth er mwyn rheoli a lleihau'r risg o niwed. Nododd un arolygydd:

“O ganlyniad i'r ffaith nad yw'r plentyn yn ymgysylltu, nid oes unrhyw waith camu-i-mewn wedi'i wneud i fynd i'r afael â'r risg a berir gan y plentyn a'i rheoli, ac nid oes tystiolaeth o archwiliadau'n cael eu cynnal wedyn i ganfod sut mae'n bwrw ymlaen, er enghraifft, â'r coleg neu gyda'r heddlu o ran unrhyw adroddiadau eraill o ymddygiad tebyg.”

Roedd saith achos yn gofyn am roi ffocws a sylw i ddiodefwyr gwirioneddol a diodefwyr posibl, ond dim ond mewn dau achos yr oedd hyn yn ddigonol. Cofnododd un arolygydd:

“Ni wnaed unrhyw waith i amddiffyn y diodefwyr na diodefwyr yn y dyfodol pe bai'r plentyn yn ymddwyn felly eto. Ni ddigwyddodd y sesiwn sgiliau meddwl a gynlluniwyd. Nid oedd unrhyw gysylltiad â'r heddlu i sefydlu unrhyw adroddiadau pellach mewn perthynas â'r plentyn.”

3.4. Polisi a darpariaeth ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys

Mae gwasanaeth datrys y tu allan i'r llys o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth, ac sy'n hyrwyddo dargyfeirio ac yn cefnogi ymatal yn gynaliadwy.

Angen gwella

Wrth wneud penderfyniad ynghylch polisi a darpariaeth datrysiadau y tu allan i'r llys, rydym yn ystyried yr atebion i'r cwestiynau canlynol:

A oes polisi ar waith ar gyfer darpariaeth y tu allan i'r llys sy'n hyrwyddo dargyfeirio priodol ac yn cefnogi ymatal yn gynaliadwy?

Mae gan Abertawe brotocol datrys y tu allan i'r llys ac mae dogfen datrys y tu allan i'r llys a baratowyd gan Heddlu De Cymru. Mae'r ddwy ddogfen yn amlinellu'r broses ddatrys y tu allan i'r llys, gan gynnwys rhannu gwybodaeth ac opsiynau sydd ar gael i'r ganolfan (y panel penderfynu y tu allan i'r llys). Mae dogfennau datrys y tu allan i'r llys yn manylu ar y meini prawf cymhwyso, er enghraifft, y sgôr disgyrchiant, ystyried datrysiadau blaenorol ac ymgysylltu.

Mae'r canllawiau'n nodi'n glir y gwahaniaethau amlwg a sylweddol rhwng datrysiadau cymunedol a datrysiadau ffurfiol y tu allan i'r llys. Mae'n tynnu sylw at y ffaith bod gan y ganolfan opsiynau ar gyfer y broses cyfiawnder adferol i bobl ifanc (YRD), sef datrysiad cymunedol, rhybuddiad ieuencid neu rhybuddiad amodol i bobl ifanc (YCC).

Mae heddlu De Cymru a'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid wedi cytuno y gall yr heddlu benderfynu ar droseddau diannod tro cyntaf, er enghraifft, drwy ddatrysiad cymunedol cyfiawnder adferol ar y stryd. Bydd yr ail drosedd a'r troseddau dilynol yn arwain at benderfyniad ar y cyd gan yr heddlu a'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid yn dilyn asesiad gan y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid. Mae'r canllawiau hefyd yn nodi y gellir defnyddio datrysiadau y tu allan i'r llys, gan gynnwys YRD, ar unrhyw adeg pan fo hynny'n gymesur â'r trosedd, ond dylid ystyried peidio â rhoi rhybudd amhriodol.

Er bod y protocol a'r canllawiau'n nodi protocol ar y cyd rhwng y GCI a'r heddlu wrth benderfynu ar ddatrysiadau y tu allan i'r llys, nid yw'n ymddangos bod y cyfrifoldeb a'r oruchwyliaeth rhwng y ddau gorff yn gyfartal. Er enghraifft, mae'r canllawiau'n nodi bod y ganolfan yn cael ei chadeirio gan ringyll yr heddlu, a nodwyd fel y prif wneuthurwr penderfyniadau. At hynny, nid yw'r broses uwchgyfeirio yn annog ac yn cymhell herio iach a thrafodaethau ar asesiadau, dosbarthiadau risg a datrysiadau priodol. Mae'n datgan y bydd anghytundebau'n cael eu cofnodi ac mewn amgylchiadau eithriadol gellir eu cyfeirio at uwcharolygydd a rheolwr y GCI am benderfyniad terfynol.

Mae dogfennau datrys y tu allan i'r llys Abertawe yn amlinellu y dylid trin plant fel plant yn gyntaf a bod angen dull wedi'i deilwra i ddiwallu eu hanghenion. Fodd bynnag, nid oes sôn am sut y dylid mynd i'r afael ag anghenion amrywiaeth ac anghymesuredd. Byddai hyn yn fuddiol gan fod data perfformiad wedi nodi gorgynrychiolaeth o ferched a phlant o gefndiroedd du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig.

A yw darpariaeth gwaredu y tu allan i'r llys yn hyrwyddo dargyfeirio ac yn cefnogi ymatal yn gynaliadwy?

Mae swyddog heddlu'r GCI yn archwilio systemau'r heddlu bob dydd ac mae hyn yn nodi unrhyw achosion o ddatrys y tu allan i'r llys. Mae hyn hefyd yn caniatáu i swyddog yr heddlu sicrhau bod y gweithdrefnau wedi cael eu dilyn wrth benderfynu ar y penderfyniad mwyaf priodol, er enghraifft, bod datrys y tu allan i'r llys wedi cael ei ystyried yn hytrach na chyhuddiad i'r llys. Bydd swyddog heddlu'r GCI yn rhoi gwybod i'r arweinydd practis am unrhyw achosion posibl y tu allan i'r llys a bydd yn rhannu manylion y dioddefwr gyda'r swyddog cyswllt dioddefwyr. Bydd yr achos wedyn yn cael ei ddyrannu i ymarferydd i gwblhau asesiad AssetPlus ac adroddiad ar gyfer y ganolfan. Mae amserlenni clir ar gyfer cyswllt â'r plentyn, y teulu neu'r gofawyr a'r dioddefwr er mwyn sicrhau bod hyn yn digwydd yn brydlon. Ym mhob un o'r naw achos a archwiliwyd gennym, roedd y penderfyniad ar y math o ddatrysiad a'r defnydd o'r datrysiad yn amserol.

Ceir proses gymharol newydd lle cynhelir cyfarfod cynllunio gyda'r ymarferydd, y gweithwyr proffesiynol sy'n gysylltiedig a'r arweinydd ymarfer cyn cyflwyno'r achos yn y ganolfan. Dyma'r pwynt lle mae gwybodaeth a safbwyntiau gan wasanaethau eraill yn cael eu casglu a'u trafod fel sail i'r adroddiad. Mae'r SCD hefyd yn cwblhau adroddiad i rannu barn a dymuniadau'r dioddefwr. Er nad yw'r SCD a gweithwyr proffesiynol eraill yn cael eu gwahodd i fynychu'r ganolfan, mae proses y cyfarfodydd cynllunio yn galluogi gweithwyr proffesiynol i gyfrannu at yr adroddiad a chyfrannu at unrhyw argymhellion.

Mae'r ganolfan yn cynnwys rhingyll yr heddlu (cadeirydd a gwneuthurwr penderfyniad), swyddog heddlu'r GCI, ymarferydd y GCI a gwirfoddolwr. Gan fod cynrychiolaeth o'r GCI ar lefel ymarferwyr, eu cyfrifoldeb hwy ddylai herio ac uwchgyfeirio, lle bo hynny'n briodol, penderfyniadau ynghylch canlyniadau gwaredu, ymyriadau a chynlluniau. Gwelsom fod y penderfyniadau ar ddatrys yn briodol yn y

naw achos a adolygwyd gennym. Fodd bynnag, nid oedd penderfyniadau ar gategoreiddio risg, ymyriadau a chynlluniau i fynd i'r afael â phryderon yn ddigonol ym mhob achos. Roedd angen mwy o oruchwyliaeth a her yn y meysydd hyn yn y ganolfan i sicrhau bod anghenion yr achosion yn cael eu diwallu'n ddigonol. Mewn un achos a adolygwyd gennym, roedd canlyniad penderfyniad cymunedol yn briodol, ond roedd y risgiau a gyflwynwyd gan y plentyn yn cael eu tanamcangyfrif ac nid oedd yr ymyriad a nodwyd gan y ganolfan yn mynd i'r afael â'r holl bryderon. Byddai'r ganolfan yn elwa o gael rheolaeth gan y GCI yn ogystal â phresenoldeb gan ymarferwyr. Byddai hyn yn golygu bod cynrychiolaeth briodol ar lefel uwch gan yr heddlu a'r GCI, ac yn sicrhau bod y cyfrifoldeb dros herio, uwchgyfeirio a goruchwyllo ar y lefel briodol.

Yn y broses bresennol, rhingyll yr heddlu sy'n gwneud y penderfyniad cyffredinol. Ceir proses uwchgyfeirio, ond anaml y caiff ei defnyddio. Er bod anghydfodau'n cael eu cofnodi, dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y mae anghydfodau'n cael eu huwchgyfeirio o fewn yr heddlu a'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid. Er ei bod yn gadarnhaol bod y ganolfan yn tueddu i gytuno ar bob penderfyniad, mae'n bwysig bod trafodaethau iach yn cael eu hannog a, lle bo hynny'n briodol, bod uwchgyfeirio'n ddewis ymarferol. Nid yw trefniadau presennol y ganolfan yn hyrwyddo hyn yn effeithiol.

Cyn y pandemig, câi'r plentyn a'i deulu neu ofalwr wahoddiad i ddod i'r ganolfan. Ar hyn o bryd, rhennir yr adroddiad gyda hwy cyn i'r ganolfan gyfarfod ac yna cânt eu diweddarau ar y canlyniad. Caiff hunanasesiadau eu cwblhau gyda'r plentyn a'r teulu fel rhan o'r broses asesu a'u bwydo i'r adroddiad ar gyfer y ganolfan.

Mae gan blant sy'n cael datrysiad y tu allan i'r llys fynediad at yr un gwasanaethau ag achosion ar ôl y llys. Mae'r achosion yn cael eu cau ar ôl uchafswm o 12 wythnos ond, os bydd anghenion yn dal heb eu diwallu, bydd y GCI yn cynnig cefnogaeth wirfoddol ac yn parhau i weithio gyda'r plentyn. Mae achosion lle ceir datrysiad y tu allan i'r llys hefyd yn gallu cael yr un oruchwyliaeth o risg o niwed a diogelwch a lles ag achosion ar ôl y llys. Fodd bynnag, yn yr achosion a adolygwyd, roedd y cynllunio a'r gweithredu i gadw'r plentyn ac eraill yn ddiogel yn annigonol. Roedd angen cyfarwyddyd cliriach gan y ganolfan wrth gynllunio ac roedd y trefniadau wrth gefn yn gofyn am fwy o fanylion, a oedd yn benodol i'r risgiau a nodwyd a chyfraniad gwasanaethau eraill. Roedd diffygion o ran cynllunio wedi effeithio ar y ddarpariaeth, gan fod diffyg cydlynw rhwng gwasanaethau. Ni chynhaliwyd ymyriadau priodol i liniaru'r risgiau i'r plentyn a'r risgiau ganddo.

Mae aelodau'r ganolfan wedi cael eu hyfforddi, maent yn brofiadol ac yn meddu ar y sgiliau i gyfrannu at benderfyniadau. Fodd bynnag, mae angen mwy o arweiniad, gwybodaeth a dadansoddiad i helpu'r ganolfan i ddeall proffiliau'r plant y mae'n eu gweld. Er enghraifft, mae gan y GCI ddata perfformiad ar y mathau o warediadau, cyd-destun y penderfyniadau a'r effaith ar ymgeiswyr tro cyntaf, ond nid oedd y ganolfan yn ymwybodol o hyn. Roedd y dadansoddiad hefyd wedi nodi bod merched a phlant o gefndiroedd du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig yn cael eu gorgynrychioli. Nid oedd y wybodaeth hon wedi cael ei rhannu'n effeithiol gyda'r rhai sy'n eistedd ar y ganolfan, ac nid oeddent wedi derbyn arweiniad na hyfforddiant ar sut i fynd i'r afael ag amrywiaeth wrth ystyried penderfyniadau ynghylch datrysiadau y tu allan i'r llys.

A yw'r polisi a'r ddarpariaeth ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys yn cael eu hasesu a'u diweddarau'n rheolaidd er mwyn sicrhau effeithiolrwydd a chynnal cysondeb â'r sylfaen dystiolaeth?

Nododd archwiliad o safonau cenedlaethol y GCI yn 2019 fod angen datblygu strategaeth atal a dargyfeirio a bod angen codi proffil datrysiadau y tu allan i'r llys o fewn yr heddlu. Mae tystiolaeth bod y GCI wedi gweithredu ar hyn, er enghraifft, roedd swyddog heddlu'r GCI wedi rhannu gwybodaeth gyda chydweithwyr yn yr heddlu i gynyddu eu dealltwriaeth o ddatrysiadau y tu allan i'r llys. Yn ogystal, roedd asesiadau AssetPlus yn cael eu cwblhau ar gyfer pob achos a gwblhawyd y tu allan i'r llys ac roedd yr amserlen ar gyfer cwblhau wedi cael ei hymestyn i 20 diwrnod gwaith i sicrhau bod ymarferwyr yn cael digon o amser i gwblhau asesiadau ansawdd. Er bod protocol a strategaeth ddargyfeirio wedi cael eu datblygu, byddai'n elwa o adolygiad pellach i sicrhau bod trefniadau llywodraethu effeithiol ar waith a bod y broses yn gydweithredol, a'i bod yn cynnwys cynrychiolaeth o wasanaethau priodol i hwyluso'r broses o wneud penderfyniadau, gyda lefel briodol o gyfrifoldeb o'r GCI.

Mae GCI Abertawe bellach yn rhan o'r paneli craffu chwarterol y tu allan i'r llys a gynhelir gan swyddfa'r PCC a disgwylir iddynt ddechrau. Bydd y panel craffu'n cynnwys y PCC, cadeirydd y panel ynadon ieuenctid, Gwasanaeth Erlyn y Goron, yr heddlu a rheolwyr o Wasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot. Fodd bynnag, gan nad yw'r rhain wedi digwydd eto, nid yw'r GCI wedi cael unrhyw adborth eto ar ei ddatrysiadau y tu allan i'r llys.

Byddai'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid yn elwa o gynnal dadansoddiad manwl ychwanegol yn edrych ar benderfyniadau y tu allan i'r llys, ymyriadau, ymatal, risgiau a dosbarthiadau diogelwch.

Gallai'r dadansoddiad manwl hwn helpu i ddeall proffil plant sy'n cael datrysiadau y tu allan i'r llys. Dylid rhannu unrhyw ganfyddiadau a dysgu allweddol gyda'r bwrdd a'r rhai sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau yn y ganolfan.

4. Ailgartrefu

4.1. Polisi a darpariaeth ailsefydlu

Ceir gwasanaeth adsefydlu o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer plant sy'n gadael y ddalfa.

Angen gwella

Bu i ni arolygu ansawdd y polisi a'r ddarpariaeth sydd ar waith ar gyfer gwaith adsefydlu, gan ddefnyddio tystiolaeth o ddogfennau, cyfarfodydd a chyfweliadau. I ddangos y gwaith hwnnw, bu i ni arolygu dau achos a oedd yn cael eu rheoli gan y GCI a oedd wedi cael dedfryd o garchar.

Dyma ein prif ganfyddiadau:

Cryfderau

- Mae'r GCI wedi cynnal archwiliadau o'r ddalfa ac adsefydlu er mwyn nodi cryfderau a datblygiad.
- Casglwyd barn y plant er mwyn deall effaith y GCI ar ailsefydlu.
- Mae'r GCI wedi cydnabod bod hwn yn faes sy'n cael ei ddatblygu ac mae'n gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu a gwreiddio proses ar gyfer adsefydlu.

Meysydd i'w gwella

- Mae angen datblygu a gweithredu polisi a phrotocol adsefydlu, gan sicrhau bod canllawiau clir ar amserlenni, goruchwyliaeth gan reolwyr, uwchgyfeirio a rheoli risg a diogelwch.
- Mae angen sefydlu llwybrau adsefydlu a rolau a chyfrifoldebau a'u gwreiddio mewn gwasanaethau partner.
- Mae angen gwell cyfathrebu rhwng y GCI, yr ystad sefydliadau diogel a'r gwasanaethau eraill cysylltiedig er mwyn sicrhau bod y risg yn cael sylw ac yn cael ei rheoli, a bod dioddefwyr yn cael eu hamddiffyn.
- Mae darparu a phontio ar gyfer plant sy'n agos at a/neu'n troi'n 18 yn gofyn am ddatblygu pellach er mwyn sicrhau bod eu hanghenion adsefydlu'n cael eu diwallu, yn enwedig o ran llety.
- Mae angen i bolisi, darpariaeth a gwerthusiadau ailsefydlu gynnwys amrywiaeth, rhwystrau strwythurol ac anghymesuredd er mwyn sicrhau bod anghenion plant yn cael eu diwallu.

Wrth benderfynu ar bolisi a darpariaeth adsefydlu, rydym yn ystyried yr atebion i'r tri chwestiwn canlynol:

A oes polisi adsefydlu ar waith sy'n hyrwyddo gwasanaeth adsefydlu personol, adeiladol ac o ansawdd uchel i bob plentyn?

Mae Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe wedi creu canllaw 'ymarfer adsefydlu adeiladol dwys', ond mae hyn yn dal i gael ei ddatblygu. Mae'r ddogfen

hon yn disgrifio egwyddorion adsefydlu adeiladol a llwybrau at adsefydlu. Fodd bynnag, nid yw'n rhoi manylion penodol ynghylch sut y bydd y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid yn darparu gwasanaeth personol ac ymatebol i blant sy'n cael eu hailsefydlu. Mae pwysigrwydd cael dull cynnar wedi'i deilwra ar gyfer galluogi hunaniaeth gymdeithasol yn glir, ond nid yw'r canllawiau'n mynd i'r afael yn benodol â rhwystrau strwythurol y gallai plentyn eu hwynebu, anghenion amrywiaeth neu anghymesuredd.

Mae'r canllawiau'n nodi partneriaid strategol hanfodol a bwriad i ddatblygu dull aml-asiantaeth o adsefydlu, ond nid yw'r llwybrau hyn wedi'u sefydlu eto. Er ei bod yn ymddangos bod y gwasanaethau'n fodlon gweithio ar y cyd, gan gynnwys gofal cymdeithasol i blant, yr ystad sefydliadau diogel, gwasanaethau iechyd meddwl i blant a phobl ifanc (CAMHS) a thai, nid yw rolau, cyfrifoldebau ac atebolrwydd wedi cael eu diffinio eto.

Er mwyn sicrhau bod ymarferwyr a phartneriaid yn deall eu cyfrifoldebau, mae angen i'r canllawiau fod yn glir ynghylch rhannu gwybodaeth, amserlenni ar gyfer camau gweithredu, goruchwyllo rheolwyr ac uwchgyfeirio, ond mae hyn yn absennol ar hyn o bryd. Cyfeirir at fforymau i reoli risgiau i'r plentyn ac oddi wrtho, gan gynnwys MAPPA a'r panel risg uchel a bregusrwydd. Fodd bynnag, nid yw hyn yn croesgyfeirio â gweithdrefnau diogelu presennol nac yn rhoi manylion am fesurau, protocolau a phrosesau penodol. Er enghraifft, nid yw'r canllawiau ar amodau trwyddedau a diogelwch dioddefwyr yn ddigon manwl.

A yw'r ddarpariaeth adsefydlu yn hyrwyddo gwasanaeth adsefydlu personol, adeiladol ac o ansawdd uchel i bob plentyn?

Gall sicrhau llety priodol i blant sy'n gadael y ddalfa fod yn anodd, ond mae hon yn agwedd allweddol ar adsefydlu ac mae'n dylanwadu ar gynllunio ar gyfer y llwybrau eraill. Yn y ddau achos ailsefydlu a adolygwyd gennym, roedd dod o hyd i lety addas yn broblem. Mewn un achos, roedd y plentyn wedi troi'n 18 oed yn ystod yr elfen yn y ddalfa ac, er bod cyfathrebu rheolaidd wedi bod gyda'r ymarferydd prawf, nid oedd modd dod o hyd i lety priodol ar gyfer ei ryddhau yn y dyfodol. Byddai'r oedolyn ifanc yn cael ei ryddhau heb gyfeiriad sefydlog a byddai'n cael ei gynghori i gyflwyno ei hun fel person digartref i'r cyngor ar ddiwrnod ei ryddhau, sy'n annerbyniol. Yn yr achos arall a arolygwyd gennym, roedd y gweithgareddau cynllunio ar gyfer llety yn ddigonol ond nid oedd tai priodol wedi'u sicrhau. Roedd y mater wedi cael ei gyfeirio at y prif swyddog ac roedd y GCI yn herio gofal cymdeithasol plant (CSC) ynghylch ei gyfrifoldebau i ddod o hyd i lety addas i'r plentyn hwn. Er bod hyn yn dangos y bydd y GCI yn herio ac yn uwchgyfeirio pryderon gyda gwasanaethau eraill, nid yw'r llwybr ar gyfer llety, rolau a chyfrifoldebau wedi'i wreiddio'n effeithiol.

Dim ond mewn un achos yr oedd cynllunio ar gyfer addysg, hyfforddiant a chyflogaeth yn ddigonol. Ar gyfer y plentyn a oedd yn 18 oed, nodwyd bod addysg, hyfforddiant a chyflogaeth yn ffactor allweddol o ran ymatal, ond ychydig o dystiolaeth a welwyd o gynllunio naill ai gan y GCI neu gan y gwasanaeth prawf. Yn yr ail achos, roedd y plentyn wedi ymwneud ag addysg a hyfforddiant, gan gynnwys gwaith coed, yn y ddalfa. Er na allai ailgydio mewn cwrs addysg blaenorol yn y gymuned, gyda chymorth y gweithiwr Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth, roedd rhaglen sgiliau cyflogadwyedd lefel 1 wedi cael ei nodi. Yn yr un achos lle'r oedd angen cynllunio ar gyfer iechyd, yn enwedig anghenion camddefnyddio sylweddau, roedd yr ymarferydd wedi cysylltu â'r gweithiwr camddefnyddio sylweddau a oedd wedi cyfarfod â'r plentyn yn y ddalfa ac roedd yn ymwneud â chanfod cefnogaeth ar ôl rhyddhau.

Roedd cynllunio a gweithredu ar gyfer anghenion adsefydlu eraill yn annigonol yn y ddau achos. Roedd angen cefnogaeth ac ymyrraeth ar y ddau blentyn i fynd i'r afael ag ymddygiad troseddol, ond nid oedd tystiolaeth o waith a wnaed tra oeddent yn y ddalfa. Yn amlwg, mae'r pandemig wedi effeithio ar y ddarpariaeth yn yr ystad sefydliadau diogel, ond roedd yr wybodaeth am ba ymyriad, os o gwbl, a gwblhawyd yn annigonol.

Mae trefniadau cyswllt â phlant yn y ddalfa wedi bod yn anodd yn ystod y pandemig. Mewn un achos, roedd cyswllt rheolaidd wedi bod gyda'r plentyn drwy ymweliadau â charchardai a thrwy ddulliau rhithiol. Yn yr achos arall, cafwyd anawsterau wrth drefnu cyswllt drwy cyswllt fideo, ond digwyddodd hyn ar un achlysur. Fodd bynnag, nid oedd yr ymarferydd wedi ystyried dulliau cyfathrebu eraill, megis ysgrifennu at y plentyn neu e-bostio. Yn y naill achos a'r llall, prin oedd yr ymdrechion i gysylltu â theulu neu ofalwyr.

Roedd rhannu gwybodaeth a darpariaeth gyda'r ystad sefydliadau diogel i gadw'r plentyn yn ddiogel yn ddigonol yn y ddau achos. Yn anffodus, ymosodwyd ar y ddau blentyn yn y ddalfa, er bod yr ystad sefydliadau diogel wedi rhoi gwybod i'r GCI. Mewn un achos, cysylltodd y GCI â'r plentyn ar unwaith i ganfod sut yr oedd. Fodd bynnag, mewn un achos yn unig yr oedd y ddarpariaeth i gadw pobl eraill yn ddiogel yn ddigonol, ac roedd rhannu gwybodaeth gyda'r ystad sefydliadau diogel am y risg o niwed i eraill yn annigonol yn y ddau achos. Yn y ddau achos, roedd diffyg eglurder ynghylch y gwaith a wnaed yn y ddalfa i fynd i'r afael â'r risg bosibl o niwed a'r cynllun ar gyfer cadw eraill yn ddiogel. Mewn un achos, roedd dioddefwr y gellid ei adnabod ac, er na fu cyswllt cynnar gyda'r SCD ynghylch amodau trwydded, nododd yr arolygydd:

“Dyweddodd y rheolwr achos ei bod wedi trafod yr achos gyda'r gweithiwr dioddefwyr ynghylch amodau trwydded priodol gan gynnwys ardal waharddedig bosibl. Yn fy marn i, nid yw hyn wedi cael ei wneud yn brydlon gan fod angen i'r dioddefwr wybod y gallai'r person ifanc gael ei ryddhau yn ystod y saith wythnos nesaf a pha fesurau y mae'n teimlo sy'n angenrheidiol i wneud iddo deimlo'n ddiogel. Dim tystiolaeth bod y dioddefwr wedi cael gwybod am y ddeddfryd a gafodd y person ifanc.”

Canfu tystiolaeth o'r achosion a arolygwyd gennym nad oedd y cynllunio a'r ddarpariaeth yn bodloni anghenion adsefydlu'r plant dan sylw yn llawn. Mae angen datblygu llwybrau gyda gwasanaethau eraill i sicrhau mynediad priodol at lety ac addysg, hyfforddiant a chyflogaeth, a rhannu gwybodaeth yn ddigonol i gefnogi'r gwaith o reoli risg. Mae angen mwy o ffocws ar gynllunio ar gyfer plant sy'n troi'n 18 oed ac yn symud i wasanaethau oedolion fel bod gwasanaethau ar gael ac yn hygyrch.

A yw'r polisi a'r ddarpariaeth adsefydlu yn cael eu hasesu a'u diweddarau'n rheolaidd i sicrhau effeithiolrwydd ac i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r sylfaen dystiolaeth?

Roedd y GCI wedi bod yn rhagweithiol wrth adolygu a gwerthuso ei ddarpariaeth adsefydlu, gan gynnwys dau archwiliad o'r safonau cenedlaethol yn 2019 a 2021, a oedd yn cydnabod bod angen gwella'r broses o gadw yn y ddalfa ac adsefydlu. Roedd y camau gweithredu a ddeilliodd o'r adolygiad cyntaf yn cynnwys llunio strategaeth ailsefydlu trosiannol, datblygu panel adsefydlu a hyfforddiant gloywi i staff. Roedd yr ail archwiliad yn edrych ar gynllunio a darparu ymyriadau yn y ddalfa ac adsefydlu yn y gymuned. Roedd yr archwiliad hefyd yn defnyddio enghreifftiau o achosion ac yn cysylltu â phlant i gael eu barn. Roedd hyn yn edrych ar brofiadau o

sut roedd y GCI wedi paratoi'r plentyn ar gyfer dedfryd o garchar, cyswllt gan y GCI, cyfarfodydd cynllunio a dychwelyd i'r gymuned.

Mae'n gadarnhaol bod y GCI yn cynnal adolygiadau o'r ddalfa ac adsefydlu er mwyn canfod cryfderau a meysydd i'w datblygu. Fodd bynnag, nid yw'r gwerthusiad hwn wedi edrych yn ddigonol ar rwystrau strwythurol, amrywiaeth nac anghymesuredd. At hynny, nid yw'r dysgu allweddol o'r adolygiadau hyn wedi dwyn ffrwyth eto ac mae'r cynnydd yn y maes hwn wedi bod yn araf. Yn ddealladwy, bu'n rhaid i'r GCI flaenoriaethu rhannau eraill o'r gwasanaeth ers arolygu GCIYE Bae'r Gorllewin a'i ddadgyfuno i ffurfio Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Abertawe. Fodd bynnag, mae angen iddo wreiddio proses aml-asiantaeth effeithiol i ddiwallu anghenion adsefydlu plant.

Atodiad 1: Methodoleg

Safonau Arolygiaeth Prawf EM

Mae'r safonau yr ydym yn eu defnyddio i arolygu gwasanaethau troseddau ieuencid yn seiliedig ar fodelau a fframweithiau sefydledig, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, dysgu a phrofiad. Mae'r safonau hyn wedi'u cynllunio i hybu gwelliannau yn ansawdd y gwaith gyda phlant sydd wedi troseddu.

Mae'r fethodoleg arolygu wedi'i chrynhoi isod, a'i chysylltu â'r tri maes yn ein fframwaith safonau. Roeddem wedi canolbwyntio ar gael dystiolaeth yn erbyn y safonau, cwestiynau allweddol ac ysgogiadau yn ein fframwaith arolygu.

Parth un: darpariaeth sefydliadol

Cyflwynodd y gwasanaeth troseddwr ifanc dystiolaeth ymlaen llaw a rhoddodd y cyfarwyddwr gwasanaethau cymdeithasol plant gyflwyniad ar y meysydd canlynol:

- Sut mae trefniadau darparu sefydliadol yn y maes hwn yn sicrhau bod gwaith eich Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid mor effeithiol ag y gall fod, a bod cyfleoedd bywyd plant sydd wedi troseddu yn cael eu gwella?
- Beth yw eich blaenoriaethau ar gyfer gwella'r trefniadau hyn ymhellach?

Yn ystod y prif gyfnod gwaith maes, cynhaliwyd 15 o gyfweiliadau gyda rheolwyr achos, gan eu holi am eu profiadau o hyfforddi, datblygu, goruchwylio rheolwyr ac arwain. Cynhaliwyd amrywiol gyfarfodydd, a oedd yn ein galluogi i driongli dystiolaeth a gwybodaeth. Cynhaliwyd cyfanswm o 13 o gyfarfodydd, a oedd yn cynnwys cyfarfodydd gyda rheolwyr, sefydliadau partner a staff. Cafodd y dystiolaeth a gasglwyd o dan y parth hwn ei barnu yn erbyn y nodweddion sgoriau roeddem wedi'u cyhoeddi.¹⁸

Parth dau: datrysiadau yn y llys

Roeddem wedi cwblhau asesiadau achos dros gyfnod o wythnos, gan archwilio ffeiliau achos a chyfweld rheolwyr achosion. Roedd deugain o'r achosion a ddewiswyd yn rhai plant a oedd wedi derbyn datrysiadau yn y llys rhwng chwech a naw mis yn gynharach, gan ein galluogi i archwilio gwaith mewn perthynas ag asesu, cynllunio, gweithredu ac adolygu. Lle bo angen, cynhaliwyd cyfweiliadau gyda phobl eraill a oedd yn ymwneud yn sylweddol â'r achos hefyd.

Buom yn archwilio chwe achos a ddatryswyd yn y llys. Pennwyd maint y sampl i sicrhau lefel hyder o 80 y cant (gyda goddefiant gwall o bump), a gwnaethom sicrhau bod y cymarebau mewn perthynas â rhyw, dedfryd neu fath o ddatrysiad, risg o niwed difrifol, a risg i ddsbarthiadau diogelwch a lles yn cyfateb i'r rhai yn y boblogaeth gymwys.

Parth tri: datrysiadau y tu allan i'r llys

Roeddem wedi cwblhau asesiadau achos dros gyfnod o wythnos, gan archwilio ffeiliau achos a chyfweld rheolwyr achosion. Roedd chwe deg y cant o'r achosion a ddewiswyd yn rhai plant a oedd wedi derbyn datrysiadau y tu allan i'r llys dri i bum mis ynghynt. Roedd hyn yn ein galluogi i archwilio gwaith mewn perthynas ag asesu,

cynllunio, a gweithredu a chyflawni. Lle bo angen, cynhaliwyd cyfweiliadau gyda phobl eraill a oedd yn ymwneud yn sylweddol â'r achos hefyd.

Buom yn archwilio naw achos a ddatryswyd y tu allan i'r llys. Pennwyd maint y sampl ar sail cyfran yr achosion o ddatrys y tu allan i'r llys yn y GCI.

Ailsefydlu

Fe wnaethom gwblhau asesiadau achos dros gyfnod o wythnos, gan archwilio dwy ffeil achos a chyfweld rheolwyr achos, mewn achosion lle'r oedd plant wedi cael dedfryd o garchar neu wedi cael eu rhyddhau o ddedfrydau o garchar rhwng pedwar a 12 mis ynghynt. Roedd hyn yn ein galluogi i gasglu gwybodaeth i ddangos effaith polisi a darpariaeth ailsefydlu ar ddarparu gwasanaethau. Lle bo angen, cynhaliwyd cyfweiliadau gyda phobl eraill a oedd yn ymwneud yn sylweddol â'r achos hefyd.

Mewn rhai rhannau o'r adroddiad hwn, efallai fod y data wedi'i rannu'n is-samplau llai – er enghraifft, achosion gwryw/benywaidd. Os felly, gall y goddefiant gwall ar gyfer y darganfyddiadau yn yr is-sampl fod yn uwch na phump.

Atodiad 2: Data arolygu

Yn yr arolygiad hwn, bu i ni gynnal archwiliad manwl o sampl o chwe achos a ddatryswyd yn y llys a naw achos y tu allan i'r llys. Ym mhob un o'r achosion hynny, rydym yn archwilio yn erbyn safonau o ran asesu, cynllunio a gweithredu/darparu. Ar gyfer datrysiadau yn y llys, rydym hefyd yn edrych ar adolygu. Ar gyfer pob safon, mae arolygwyr yn ateb nifer o gwestiynau allweddol am wahanol agweddau ar ansawdd, gan gynnwys a oedd dadansoddiad digonol o'r ffactorau sy'n gysylltiedig â throsteddu; i ba raddau yr oedd troseddwyd ifanc yn ymwneud ag asesu a chynllunio; ac a wnaed digon i asesu lefel y risg o niwed posibl, ac i reoli'r risg honno. Adolygwyd dau achos arall gennym i gael data i ddangos ein canfyddiadau am ddarpariaeth a pholisi adsefydlu.

Er mwyn sgorio sgôr 'Ragorol' ar gyfer yr adrannau ar ddatrysiadau yn y llys neu ddatrysiadau y tu allan i'r llys, rhaid asesu 80 y cant neu fwy o'r achosion a ddadansoddwn fel rhai digonol. Os bernir bod rhwng 65 y cant a 79 y cant yn ddigonol, yna mae'r sgôr yn 'Dda' ac os bernir bod rhwng 50 y cant a 64 y cant yn ddigonol, yna nodir sgôr o 'Angen gwella'. Yn olaf, os yw llai na 50 y cant yn ddigonol, yna rydym yn sgorio hyn fel 'Annigonol'. Nid yw achosion adsefydlu yn cael eu sgorio ar wahân; mae'r data at ddibenion enghreifftiol yn unig.

Mae'r sgôr ar y lefel safonol yn cyd-fynd â'r band isaf ar lefel y cwestiynau allweddol, gan gydnabod bod pob cwestiwn allweddol yn rhan annatod o'r safon. Felly, os ydym yn disgrifio tri chwestiwn allweddol fel 'Da' ac un fel 'Annigonol', y sgôr gyffredinol ar gyfer y safon honno yw 'Annigonol'.

Band isaf (lefel un cwestiwn)	Sgôr (safonol)
Lleiafrif: <50%	Annigonol
Dim digon: 50-64%	Angen gwella
Mwyafrif rhesymol: 65-79%	Da
Mwyafrif helaeth: 80%+	Rhagorol

Defnyddir rheolau sgorio ychwanegol i gynhyrchu sgôr gyffredinol y TTI. Mae'r 12 safon yn cael eu sgorio ar raddfa o 0 i 3, lle mae 'Annigonol' = 0; 'Angen gwella' = 1; 'Da' = 2; a 'Rhagorol' = 3. Mae adio'r sgoriau hyn yn cynhyrchu cyfanswm sgôr sy'n amrywio o 0 i 36, sy'n cael ei fandio i gynhyrchu'r sgôr gyffredinol, fel a ganlyn:

- 0–6 = Annigonol
- 7–18 = Angen gwella
- 19–30 = Da
- 31–36 = Rhagorol.

Mae safonau parth un, y safon ansoddol ym mharth tri (safon 3.4) a'r safon adsefydlu (safon 4.1) yn cael eu barnu gan ddefnyddio tystiolaeth ansoddol yn bennaf.

Mae'r safon adsefydlu yn cael ei graddio ar wahân, ac nid yw'n dylanwadu ar sgôr gyffredinol y TTI. Rydym yn defnyddio barn gyfyngedig, lle nad yw unrhyw TTI sy'n cael sgôr 'Annigonol' ar gyfer y safon adsefydlu yn gallu cael sgôr 'Rhagorol' gyffredinol, ni waeth sut y cânt eu sgorio yn erbyn y safonau craidd. Lle nad oes unrhyw achosion adsefydlu perthnasol, nid ydym yn rhoi sgôr i waith adsefydlu.

Data o achosion a arolygwyd:¹⁹

2.1. Asesu (datrysiadau yn y llys)	
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gefnogi ymatal y plentyn?	% ydy
a) A oes dadansoddiad digonol o ymddygiad troseddol, gan gynnwys agweddau'r plentyn tuag at ei droseddu a'r hyn sy'n ei gymell?	83%
b) A yw'r asesu'n dadansoddi materion sy'n ymwneud ag amrywiaeth yn ddigonol?	83%
c) A yw'r asesiad yn ystyried amgylchiadau personol, gan gynnwys cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn?	100%
d) A yw'r asesiad yn defnyddio gwybodaeth a ddelir gan asiantaethau eraill?	100%
e) A yw'r asesiad yn canolbwyntio ar gryfderau a ffactorau amddiffynnol y plentyn?	100%
f) A yw'r asesiad yn dadansoddi'r prif rwystrau strwythurol sy'n wynebu'r plentyn?	50%
g) A roddir digon o sylw i ddeall lefelau aeddfedrwydd, gallu a chymhelliant y plentyn i newid, a'i debygolrwydd o ymwneud â'r penderfyniad llys?	100%
h) A yw'r asesiad yn rhoi digon o sylw i anghenion a dymuniadau dioddefwyr, a chyfleoedd ar gyfer cyfiawnder adferol?	67%
i) A yw'r plentyn a'i rieni neu ofalwyr yn cymryd rhan ystyrlon yn eu hasesiad, ac a yw eu barn yn cael ei hystyried?	67%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw'r plentyn yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r asesiad yn nodi ac yn dadansoddi'n glir unrhyw risgiau i ddiogelwch a lles y plentyn?	83%
b) A yw'r asesiad yn defnyddio digon ar y ffynonellau gwybodaeth sydd ar gael, gan gynnwys asesiadau eraill, ac yn cynnwys asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol?	100%
c) A yw'r asesiad yn dadansoddi rheolaethau ac ymyriadau i hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn?	67%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw pobl eraill yn ddiogel?	% ydy

¹⁹ Nid yw rhai cwestiynau'n berthnasol ym mhob achos.

a) A yw'r asesiad yn nodi ac yn dadansoddi'n glir unrhyw risg o niwed i eraill a berir gan y plentyn, gan gynnwys nodi pwy sydd mewn perygl a natur y risg honno?	67%
b) A yw'r asesiad yn defnyddio digon ar y ffynonellau gwybodaeth sydd ar gael, gan gynnwys euogfarnau ac ymddygiad yn y gorffennol, ac yn cynnwys asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol?	67%
c) A yw'r asesiad yn dadansoddi rheolaethau ac ymyriadau i reoli a lleihau'r risg o niwed a gyflwynir gan y plentyn?	33%

2.2. Cynllunio (datrysiadau yn y llys)

A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gefnogi ymatal y plentyn?	% ydy
a) A yw'r cynllunio'n nodi'r gwasanaethau sydd fwyaf tebygol o gefnogi ymatal, gan roi digon o sylw i'r amserlenni sydd ar gael a'r angen am ddilyniannu?	100%
b) A yw'r cynllunio'n mynd i'r afael yn ddigonol â materion sy'n ymwneud ag amrywiaeth?	83%
c) A yw'r cynllunio'n ystyried amgylchiadau personol y plentyn yn ddigonol, gan gynnwys cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn?	100%
d) A yw'r gwaith cynllunio'n ystyried cryfderau a ffactorau amddiffynnol y plentyn yn ddigonol, ac yn ceisio atgyfnerthu neu ddatblygu'r rhain yn ôl yr angen?	100%
e) A yw'r cynllunio'n rhoi ystyriaeth ddigonol i lefelau aeddfedrwydd, gallu a chymhelliant y plentyn i newid, ac yn ceisio datblygu'r rhain yn ôl yr angen?	100%
f) A yw'r cynllunio'n rhoi digon o sylw i anghenion a dymuniadau dioddefwyr?	50%
g) A yw'r plentyn a'i rieni neu ofalwyr yn cymryd rhan ystyrllon wrth gynllunio, ac a yw eu barn yn cael ei hystyried?	100%
A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r cynllunio'n hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn, gan roi sylw digonol i risgiau?	83%
b) A yw'r cynllunio'n cynnwys asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol, ac a oes digon o gysondeb â chynlluniau eraill (e.e. amddiffyn plant neu gynlluniau gofal) sy'n ymwneud â'r plentyn?	83%

c) A yw'r cynllunio'n nodi'r rheolaethau a'r ymyriadau angenrheidiol i hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn?	50%
d) A yw'r gwaith cynllunio'n nodi'r trefniadau wrth gefn angenrheidiol ac effeithiol i reoli'r risgiau hynny sydd wedi'u nodi?	50%
A yw'r gwaith cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r cynllunio'n hyrwyddo diogelwch pobl eraill, gan roi sylw digonol i ffactorau risg o niwed?	50%
b) A yw'r cynllunio'n cynnwys asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol?	83%
c) A yw'r cynllunio'n mynd i'r afael ag unrhyw bryderon a risgiau penodol sy'n gysylltiedig â dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl?	17%
d) A yw'r cynllunio'n nodi'r rheolaethau a'r ymyriadau angenrheidiol i hyrwyddo diogelwch pobl eraill?	50%
e) A yw'r gwaith cynllunio'n nodi'r trefniadau wrth gefn angenrheidiol ac effeithiol i reoli'r risgiau hynny sydd wedi'u nodi?	33%

2.3. Gweithredu a chyflawni (penderfyniadau yn y llys)

A yw'r gwaith o weithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi ymatal y plentyn yn effeithiol?	% ydy
a) A yw'r gwasanaethau a ddarperir y rhai sydd fwyaf tebygol o gefnogi ymatal, gan roi digon o sylw i ddilyniant a'r amserlenni sydd ar gael?	100%
b) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn cyfrif am faterion amrywiaeth y plentyn?	100%
c) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn adlewyrchu cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn, gan gynnwys rhieni neu ofalwyr, neu bobl arwyddocaol eraill?	100%
d) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn adeiladu ar gryfderau'r plentyn ac yn gwella ffactorau amddiffynnol?	100%
e) A roddir digon o bwyslais ar ddatblygu a chynnal perthynas waith effeithiol gyda'r plentyn a'i rieni neu ofalwyr?	100%
f) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer integreiddio cymunedol, gan gynnwys mynediad at wasanaethau ar ôl goruchwyliaeth?	100%

g) A roddir digon o sylw i annog a galluogi'r plentyn i gydymffurfio â gwaith y TTI?	100%
h) A yw camau gorfodi'n cael eu cymryd pan fo hynny'n briodol?	17%
A yw'r gwaith o weithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi diogelwch y plentyn yn effeithiol?	% ydy
a) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn?	83%
b) A yw cyfraniad mudiadau eraill at gadw'r plentyn yn ddiogel wedi'i gydlynu'n ddigonol?	83%
A yw gweithredu a darparu gwasanaethau yn cefnogi diogelwch pobl eraill yn effeithiol?	% ydy
a) A yw'r gwasanaethau a ddarperir yn ddigonol i reoli a lleihau'r risg o niwed?	67%
b) A roddir digon o sylw i amddiffyn dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl?	50%
c) A yw cyfraniad asiantaethau eraill at reoli'r risg o niwed wedi'i gydlynu'n ddigonol?	50%

2. 4. Adolygu (datrysiadau yn y llys)

A yw'r adolygiad yn canolbwyntio'n ddigonol ar gefnogi ymatal y plentyn?	% ydy
a) A yw'r adolygiad yn nodi ac yn ymateb i newidiadau mewn ffactorau sy'n gysylltiedig ag ymatal?	83%
b) A yw'r adolygiad yn canolbwyntio'n ddigonol ar adeiladu ar gryfderau'r plentyn a gwella ffactorau amddiffynnol?	100%
c) A yw'r adolygiad yn cynnwys dadansoddiad o ffactorau amrywiaeth ac ymateb iddynt?	80%
d) A yw'r adolygiad yn ystyried amgylchiadau personol, gan gynnwys cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn?	83%
e) A yw'r adolygiad yn ystyried lefelau cymhelliant ac ymgysylltu ac unrhyw rwystrau perthnasol?	67%
f) A yw'r plentyn a'i rieni neu ofalwyr yn cymryd rhan ystyrlon wrth adolygu ei gynnydd a'i ymgysylltiad, ac a yw ei farn yn cael ei hystyried?	100%
g) A yw adolygu yn arwain at yr addasiadau angenrheidiol yn y cynllun gwaith parhaus i gefnogi ymatal?	67%

A yw adolygu'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r adolygiad yn nodi ac yn ymateb i newidiadau mewn ffactorau sy'n ymwneud â diogelwch a lles?	50%
b) A yw'r adolygiad yn cael ei lywio gan y mewnbwn angenrheidiol gan asiantaethau eraill sy'n ymwneud â hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn?	83%
c) A yw adolygu'n arwain at yr addasiadau angenrheidiol yn y cynllun gwaith parhaus i hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn?	67%
A yw adolygu'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r adolygiad yn nodi ac yn ymateb i newidiadau mewn ffactorau sy'n gysylltiedig â risg o niwed?	50%
b) A yw'r adolygiad yn cael ei oleuo gan y mewnbwn angenrheidiol gan asiantaethau eraill sy'n ymwneud â rheoli'r risg o niwed?	50%
c) A yw adolygu'n arwain at yr addasiadau angenrheidiol yn y cynllun parhaus ar gyfer yr holl waith i reoli a lleihau'r risg o niwed?	20%

3.1. Asesu (penderfyniadau y tu allan i'r llys)

A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gefnogi ymatal y plentyn?	% ydy
a) A oes dadansoddiad digonol o ymddygiad troseddol, gan gynnwys cydnabyddiaeth y plentyn o'i gyfrifoldeb dros ei droseddu, ei agweddau tuag ato a'r hyn sy'n ei gymell i droseddu?	100%
b) A yw'r asesu'n dadansoddi materion sy'n ymwneud ag amrywiaeth yn ddigonol?	56%
c) A yw'r asesiad yn ystyried amgylchiadau personol, gan gynnwys cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn?	100%
d) A yw'r asesiad yn defnyddio gwybodaeth a ddelir gan asiantaethau eraill?	78%
e) A yw'r asesiad yn canolbwyntio ar gryfderau a ffactorau amddiffynnol y plentyn?	89%
f) A yw'r asesiad yn dadansoddi'r prif rwystrau strwythurol sy'n wynebu'r plentyn?	33%
g) A roddir digon o sylw i ddeall lefelau aeddfedrwydd, gallu a chymhelliant y plentyn i newid?	89%

h) A yw'r asesiad yn rhoi digon o sylw i anghenion a dymuniadau dioddefwyr, a chyfleoedd ar gyfer cyfiawnder adferol?	67%
i) A yw'r plentyn a'i rieni neu ofalwyr yn cymryd rhan ystyrlon yn eu hasesiad, ac a yw eu barn yn cael ei hystyried?	100%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw'r plentyn yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r asesiad yn nodi ac yn dadansoddi'n glir unrhyw risgiau i ddiogelwch a lles y plentyn?	78%
b) A yw'r asesiad yn defnyddio digon ar y ffynonellau gwybodaeth sydd ar gael, gan gynnwys asesiadau eraill, ac yn cynnwys asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol?	100%
A yw'r asesiad yn dadansoddi'n ddigonol sut i gadw pobl eraill yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r asesiad yn nodi ac yn dadansoddi'n glir unrhyw risg o niwed i eraill a berir gan y plentyn, gan gynnwys nodi pwy sydd mewn perygl a natur y risg honno?	22%
b) A yw'r asesiad yn defnyddio digon ar y ffynonellau gwybodaeth sydd ar gael, gan gynnwys unrhyw asesiadau eraill sydd wedi'u cwblhau, a thystiolaeth arall o ymddygiad gan y plentyn?	56%

3.2. Cynllunio (datrysiadau y tu allan i'r llys)

A yw'r cynllunio'n canolbwyntio ar gefnogi ymatal y plentyn?	% ydy
a) A yw'r cynllunio'n nodi'r gwasanaethau sydd fwyaf tebygol o gefnogi ymatal, gan roi digon o sylw i'r amserlenni sydd ar gael a'r angen am ddilyniannu?	78%
b) A yw'r cynllunio'n mynd i'r afael yn ddigonol â materion sy'n ymwneud ag amrywiaeth?	67%
c) A yw'r cynllunio'n ystyried amgylchiadau personol y plentyn yn ddigonol, gan gynnwys cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn?	78%
d) A yw'r gwaith cynllunio'n ystyried cryfderau a ffactorau amddiffynnol y plentyn yn ddigonol, ac yn ceisio atgyfnerthu neu ddatblygu'r rhain yn ôl yr angen?	78%
e) A yw'r cynllunio'n rhoi ystyriaeth ddigonol i lefelau aeddfedrwydd, gallu a chymhelliant y plentyn i newid, ac yn ceisio datblygu'r rhain yn ôl yr angen?	78%

f) A yw'r cynllunio'n rhoi digon o ystyriaeth i gyfleoedd ar gyfer integreiddio cymunedol, gan gynnwys mynediad at wasanaethau prif ffrwd ar ôl cwblhau gwaith datrys y tu allan i'r llys?	78%
g) A yw'r cynllunio'n rhoi digon o sylw i anghenion a dymuniadau'r dioddefwyr?	56%
h) A yw'r plentyn a'i rieni neu ofalwyr yn cymryd rhan ystyrllon wrth gynllunio, ac a yw eu barn yn cael ei hystyried?	89%
A yw'r cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw'r plentyn yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r cynllunio'n hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn, gan roi sylw digonol i risgiau?	44%
b) A yw'r cynllunio'n cynnwys asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol, ac a oes digon o gysondeb â chynlluniau eraill (e.e. amddiffyn plant neu gynlluniau gofal) sy'n ymwneud â'r plentyn?	44%
c) A yw'r gwaith cynllunio'n cynnwys y trefniadau wrth gefn angenrheidiol ar gyfer y risgiau hynny sydd wedi'u nodi?	11%
A yw'r gwaith cynllunio'n canolbwyntio'n ddigonol ar gadw pobl eraill yn ddiogel?	% ydy
a) A yw'r cynllunio'n hyrwyddo diogelwch pobl eraill, gan roi sylw digonol i ffactorau risg o niwed?	22%
b) A yw'r cynllunio'n cynnwys asiantaethau eraill lle bo hynny'n briodol?	11%
c) A yw'r cynllunio'n mynd i'r afael ag unrhyw bryderon a risgiau penodol sy'n gysylltiedig â dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl?	22%
d) A yw'r gwaith cynllunio'n cynnwys y trefniadau wrth gefn angenrheidiol ar gyfer y risgiau hynny a nodwyd?	11%

3.3. Gweithredu a chyflawni (datrysiaidau y tu allan i'r llys)

A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn cefnogi ymatal y plentyn yn effeithiol?	% ydy
a) A yw'r gwasanaethau a ddarperir y rhai sydd fwyaf tebygol o gefnogi ymatal, gan roi digon o sylw i ddilyniant a'r amserlenni sydd ar gael?	67%
b) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn cyfrif am faterion amrywiaeth y plentyn?	44%

c) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn adlewyrchu cyd-destun teuluol a chymdeithasol ehangach y plentyn, gan gynnwys rhieni neu ofalwyr, neu bobl arwyddocaol eraill?	78%
d) A roddir digon o ffocws ar ddatblygu a chynnal perthynas waith effeithiol gyda'r plentyn a'i rhieni neu ofalwyr?	67%
e) A roddir digon o sylw i annog a galluogi'r plentyn i gydymffurfio â gwaith y TTI?	67%
f) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer integreiddio cymunedol, gan gynnwys mynediad at wasanaethau prif ffrwd?	67%
A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn cefnogi diogelwch y plentyn yn effeithiol?	% ydy
a) A yw'r gwasanaeth a ddarperir yn hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn?	33%
b) A yw cynnwys asiantaethau eraill yn y gwaith o gadw'r plentyn yn ddiofel yn cael ei ddefnyddio a'i gydlynw'n ddigonol?	22%
A yw'r modd y darperir y gwasanaeth yn cefnogi diogelwch pobl eraill yn effeithiol?	% ydy
a) A yw'r gwasanaethau a ddarperir yn ddigonol i reoli a lleihau'r risg o niwed?	11%
b) A roddir digon o sylw i amddiffyn dioddefwyr gwirioneddol a dioddefwyr posibl?	22%